

“De hierna te noemen strafoplegging is in overeenstemming met de ernst van het bewezen geachte, de omstandigheden waaronder dit is begaan en de persoon van de verdachte, zoals van een en ander ter terechtzitting is gebleken.”

De begrijpelijkheid van een strafrechtelijke uitspraak
herschreven op stijl en structuur

Richtje Scholtmeijer 6262570

BA werkstuk

NE3V19006

Blok 4, 2021

25/6/2021

Eerste begeleider: Henk Pander Maat

Tweede lezer: Renske Bouwer

Inhoud

Samenvatting.....	4
Hoofdstuk 1: Inleiding	5
Hoofdstuk 2: Theoretisch kader.....	6
2.1 Begrijpelijkheid.....	6
2.2 Begrijpelijkheid in (straf)vonnissen	6
2.2.1 Het belang van een begrijpelijke uitspraak.....	7
2.2.2 Huidige stand van zaken.....	8
2.3 Factoren die bijdragen aan het vergroten van begrijpelijkheid	9
2.4 De herschrijving	10
2.4.1 Kopjes.....	10
2.4.2 Inleiding toevoegen	11
2.4.3 Tekst aanpassen	11
Hoofdstuk 3: Onderzoeksvraag en hypothesen	12
Hoofdstuk 4: Methode	13
4.1 Design.....	13
4.2 Proefpersonen.....	13
4.3 Dataverzameling en procedure.....	14
4.4 Materiaal.....	15
4.4.1 Structuurmanipulatie: inleiding en kopjes.....	16
4.4.2 Stijlherschrijving: de tekst	18
4.4.3 Conclusie over de herschrijvingen	21
4.5 Analyse zonder vraag 4.....	21
4.6 Data-analyse	22
Hoofdstuk 5: Resultaten.....	23
5.1 Opleiding en juridische voorkennis.....	23
5.2 Verkennende vervolganalyses op vraagniveau	24
5.2.1 Vraag 2: Waar kan men de bewijsmiddelen vinden?	26
5.2.2 Vraag 6: Wat eist de officier van justitie?	27
5.2.3 Vraag 7: Wat is de rol van de raadvrouw?.....	28
5.2.4 Vraag 4: Waarover gaat de strafbaarheid van de verdachte? (origineel); waarover gaat de tekst onder ‘kan de verdachte worden gestraft voor wat hij heeft gedaan’?(structuurmanipulatie).....	28
5.3 Conclusie over de resultaten	29
Hoofdstuk 6: Conclusie en discussie	30

6.1 Het uitblijven van stijl- of structureffecten	30
6.2 Sterke punten.....	30
6.2.1 Structuur én stijl.....	30
6.2.2 Vragen	31
6.2.3 Afname en leeftijd	31
6.3 Beperkingen	31
6.3.1 Power.....	31
6.3.2 Kracht van de manipulaties	32
6.3.3 Moeilijkheidsgraad vragen	33
6.3.4 Beperkingen in de procedure.....	33
6.4 Vervolgonderzoek	34
6.5 Conclusie.....	34
Literatuurlijst.....	36
Bijlage 1: uitspraken zoals gebruikt in experiment.....	38
Bijlage 1a: originele uitspraak met begripsvragen.....	38
Bijlage 1b: opbouw- en stijlmanipulatie	45
Bijlage 2: Herschrijving en origineel naast elkaar.....	52
Bijlage 3: tabel met vragen en informatiebehoefes	60
Bijlage 4 Demografische gegevens.....	61

Samenvatting

In deze scriptie heb ik een onderzoek uitgevoerd om te kijken of een herschreven uitspraak tot beter begrip bij leken leidt. Eerst heb ik uitgelegd wat begrijpelijkheid inhoudt en wat men kan doen om de begrijpelijkheid van uitspraken te vergroten. Ik heb een bestaande uitspraak genomen van rechtspraak.nl, en hierin twee aspecten aangepast: de stijl en de structuur (Rechtbank Amsterdam, 2020; Rechtbank Amsterdam, 2021). Dit leidde tot vier versies, deze heb ik voorgelegd aan respondenten. De respondenten hebben over de versie die zij lazen, vragen beantwoord. Aan de hand van het aantal goede antwoorden heb ik vervolgens gekeken of een structuur- of stijlverschrijving tot beter begrip bij de deelnemers leidde. Dit bleek niet het geval. Wel waren er enkele losse vragen vaker goed beantwoord in één van de manipulaties dan in de originele uitspraak. Als laatste bespreek ik in de discussie nog enkele sterke punten van het huidige onderzoek en geef ik aanbevelingen voor vervolgonderzoek.

Hoofdstuk 1: Inleiding

In deze scriptie heb ik gekeken naar de begrijpelijkheid van strafrechtelijke uitspraken. Over de begrijpelijkheid van uitspraken hebben al veel onderzoekers iets geschreven, maar bij veel studies ontbreekt het nog aan een empirische onderbouwing. In deze scriptie heb ik een experiment uitgevoerd waarbij deelnemers een originele uitspraak lazen of een uitspraak waarin structuur of stijl aangepast zijn. Over dat vonnis beantwoordden de deelnemers vervolgens vragen. Door de resultaten van de verschillende manipulaties te vergelijken, kan ik zien of een herschrijving in stijl of structuur ook daadwerkelijk tot een beter tekstbegrip leidt.

Het is belangrijk om te kijken naar de begrijpelijkheid van uitspraken, omdat deze niet alleen geschreven worden voor rechters, advocaten en andere mensen met een juridische achtergrond, maar ook voor “gewone” mensen, ofwel leken (Geerlings, 2019). Dit kan gaan om de dader of het slachtoffer van een misdrijf, maar ook mensen die niet meteen betrokken zijn bij een rechtszaak moeten het vonnis kunnen begrijpen; immers, iedereen kan in aanraking komen met het recht (Geerlings, 2019). Ik heb in deze scriptie dus onderzocht of een herschrijving leidt tot groter begrip bij leken.

Hoofdstuk 2: Theoretisch kader

In dit hoofdstuk zal ik ingaan op de literatuur over begrijpelijkheid in het algemeen en begrijpelijkheid in uitspraken. Ik zal hier iets over zeggen aan de hand van een aantal vragen. Deze vragen zijn:

- Wat is begrijpelijkheid, en wat kan bijdragen aan het vergroten van deze begrijpelijkheid?
- Welke rol speelt begrijpelijkheid in rechterlijke uitspraken?
- Welke elementen van begrijpelijkheid zal ik aanpassen in het herschreven vonnis?

2.1 Begrijpelijkheid

Om te beginnen zal ik iets zeggen over begrijpelijkheid in het algemeen. Van het begrip 'begrijpelijkheid' kan geen standaarddefinitie worden gegeven: of een tekst begrijpelijk is, hangt af van meerdere factoren, bijvoorbeeld de voorkennis van de lezer (Van der Bruggen, 2020). Dit geldt ook voor uitspraken; een uitspraak zal voor een jurist goed te begrijpen zijn, terwijl een leek met dezelfde uitspraak veel moeite zal hebben. Daarnaast is er geen vaste formule voor het begrijpelijker maken voor teksten. Zo zullen lezers een tekst met veel lange zinnen waarschijnlijk als moeilijk bestempelen, terwijl een tekst met alleen maar korte zinnen ook het begrip niet bevordert.

Om iets te kunnen zeggen over de begrijpelijkheid van een tekst, is het van belang om te weten wat er bij een lezer gebeurt op het moment dat hij een tekst leest. Uit onderzoek blijkt dat iemand tijdens het lezen een voorstelling maakt van wat er in de tekst staat, ook wel een mentale representatie genoemd (Van der Bruggen, 2020). Als het de lezer lukt om een coherente mentale representatie te maken dan heeft hij de tekst waarschijnlijk goed begrepen (Van der Bruggen, 2020).

Het kunnen maken van een coherente mentale representatie bepaalt dus of iemand een tekst goed begrepen heeft. Bepaalde tekstkenmerken kunnen helpen bij het maken van een coherente mentale representatie, bijvoorbeeld het vervangen van complexe woorden door eenvoudige of het vermijden van herhaalde passieve zinnen (Van der Bruggen, 2020). Maar vaak zijn dit soort eenvoudige ingrepen niet voldoende om het begrip van de lezer echt te vergroten. Het is daarom belangrijk om ook te kijken naar de structuur van de tekst (Van der Bruggen, 2020). Een heldere structuur kan bijdragen aan de begrijpelijkheid omdat de lezer zelf minder moeite hoeft te doen om elementen in zijn hoofd aan elkaar te linken (Land, Sanders & Van den Bergh, 2008; Ritchey, Schuster & Allen, 2010).

2.2 Begrijpelijkheid in (straf)vonnissen

Hierboven heb ik het voornamelijk gehad over begrijpelijkheid in het algemeen. In deze paragraaf zal ik ingaan op factoren van begrijpelijkheid specifiek voor uitspraken. Ik zal het

hierbij eerst hebben over het belang van een begrijpelijke uitspraak, daarna over de huidige stand van zaken in de literatuur en de rechtspraak en als laatste zal ik het hebben over factoren die bij kunnen dragen aan het begrijpelijk maken van uitspraken.

2.2.1 Het belang van een begrijpelijke uitspraak

Sinds enkele jaren is er veel aandacht voor de begrijpelijkheid van uitspraken. Van Manen en Malsch (2007) stellen dat die nadruk nu meer een rol speelt dan vroeger, omdat vroeger leken van de juistheid van een uitspraak werden overtuigd door allerlei oppervlakkige kenmerken in de rechtspraak, zoals imponerende zwarte toga's, geleerde woorden en een plechtige sfeer. Tegenwoordig vinden leken het belangrijker dat ze overtuigd worden door de inhoud van een uitspraak (Van Manen & Malsch, 2007). Omdat ze van een lastige uitspraak niet kunnen concluderen dat die inhoudelijk juist is, is het dus belangrijk dat een uitspraak begrepen wordt.

Het belang van een begrijpelijk uitspraak hangt samen met de functie van een vonnis. Volgens De Poot, Verkuyl en Malsch (2007) heeft een uitspraak drie functies, de inscherpingsfunctie, de explicatiefunctie en de controlefunctie. De eerste twee functies houden in dat de rechter een weloverwogen en rationele beslissing neemt en dat hij uitlegt waarom hij een bepaalde uitspraak doet. De derde functie houdt in dat het mogelijk wordt om de uitspraak in hoger beroep te toetsen. Om een uitspraak te kunnen toetsen, moet dus wel duidelijk zijn wat er exact in de uitspraak staat (De Poot, Verkuyl & Malsch 2007). Een begrijpelijke uitspraak is dus een belangrijke voorwaarde voor het kunnen uitvoeren van alle functies van de rechtspraak.

Een laatste reden om uitspraken begrijpelijk te maken is dat vonnissen niet alleen geschreven worden voor juristen, maar ook voor leken (Geerlings & Van Montfoort 2020; Hansen, Dirksen, Küchler, Kunz & Neumann, 2006, Van der Bruggen, 2018; Vrieze 2009; Geerlings, 2019). Leken hebben niet de voorkennis die juristen wel hebben (Vrieze, 2009). Ook hebben leken en juristen niet dezelfde behoeften (Hansen et al., 2006). Zo is het voor een jurist belangrijk dat de inhoud van een vonnis zo precies mogelijk beschreven is, zodat er geen verschillen in interpretatie kunnen ontstaan (Hansen et al., 2006). Typisch juridische termen hebben als voordeel dat ze door twee juristen op dezelfde manier begrepen worden en zullen dus niet leiden tot een verschil in interpretatie (Hansen et al., 2006). Voor leken betekenen de typisch juridische termen echter niks, voor hen is het juist belangrijk dat onbekende termen vervangen worden door dagelijks taalgebruik of dat er een uitleg gegeven wordt (Hansen et al., 2006).

Juristen hebben dus behoefte aan exacte termen die ze kunnen gebruiken om verschillende interpretaties te voorkomen. Men kan zich afvragen of de juridische termen die een uitspraak zo moeilijk maken dus noodzakelijk zijn (Geerlings, 2019). Maar volgens Geerlings en Van Montfoort (2020) gaan de meeste juristen er vanuit dat het weldegelijk haalbaar is om een uitspraak helderder te maken zonder de (legale) inhoud te veel te veranderen. Men zou dus een uitspraak kunnen die aanvaardbaar is voor leken en juristen.

2.2.2 Huidige stand van zaken

In de literatuur is al veel geschreven over de begrijpelijkheid van uitspraken en het belang ervan. Daarnaast zijn er enkele onderzoeken uitgevoerd om aan te tonen dat een herschrijving ook daadwerkelijk beter beoordeeld wordt door leken.

Een voorbeeld van zo'n onderzoek is dat van Geerlings en Van Montfoort (2020). Zij namen een bestuursrechtelijke uitspraak. Deze uitspraak herschreven zij op wat zij tekstuele en linguïstische kwaliteitsvereisten noemen. De linguïstische kwaliteitsvereisten komen in grote mate overeen met de stijlaanpassingen die ik heb toegepast. De tekstuele kwaliteitseisen komen gedeeltelijk overeen met de structuraanpassingen die ik heb toegepast (zie ook 4.4 Materiaal). Geerlings en Van Montfoort (2020, p. 251) voegen bijvoorbeeld ook een introductie toe en leggen ook juridische procedures uit. Hun structuurherschrijving gaat wel verder dan die van mij. Zij ordenen hun uitspraak zo dat deze begint met de beslissing, hierna komen de argumenten voor de beslissing. Om dat te doen hebben ze de volgorde van de uitspraak aangepast. Dat heb ik niet gedaan. In dit onderzoek waren de structuraanpassingen het toevoegen van een inleiding en het aanpassen van de tussenkopjes.

Hoewel Geerlings en Van Montfoort (2020) het hebben over linguïstische en tekstuele kwaliteitseisen, trekken ze deze twee eisen niet uit elkaar. Ze hebben dus uiteindelijk maar één originele uitspraak en één herschrijving. Ook hierin verschilt hun onderzoek dus van het mijne. Een ander verschil tussen het huidige onderzoek en dat van Geerlings en Van Montfoort (2020) is de manier van vragen stellen. In dit onderzoek lezen de deelnemers een stuk tekst van een uitspraak en beantwoorden hierover vragen. Ik vraag dus naar het werkelijke begrip van deelnemers. Geerlings en Van Montfoort (2020) vragen ook naar het werkelijke begrip van deelnemers, maar dan over de hele uitspraak. Met andere woorden, een deelnemer leest de hele uitspraak (origineel of herschreven) en beantwoordt daarna vier vragen, die voornamelijk gaan over het uiteindelijke oordeel van de rechtbank en de argumentatie van de beslissing. Naast de vragen naar het werkelijke begrip, vragen Geerlings en Van Montfoort (2020) ook naar het waardeoordeel van de deelnemers over de begrijpelijkheid van de uitspraak. Dat heb in dit onderzoek ook niet gedaan, in verband met de lengte van de enquête en het vinden van deelnemers. Deelnemers moesten al een taak uitvoeren van 20 minuten en werden hiervoor niet vergoed. Meer vragen, bijvoorbeeld over het waardeoordeel van deelnemers, zouden de enquête alleen maar verlengen, en dus zou het lastiger geweest zijn deelnemers te vinden die bereid zijn mee te doen aan het onderzoek.

Ook andere onderzoekers keken naar de begrijpelijkheid van uitspraken, bijvoorbeeld Hansen, Dirksen, Küchler, Kunz en Neumann (2006). Zij herschreven een Duitse uitspraak voornamelijk op stijl, en ook zij vonden dat de deelnemers een herschrijving beter beoordeelden. Van der Pool en Van Wijk (2010) keken naar Nederlandse rechtbankbrieven en herschreven ook op stijlaspecten. Ook uit hun onderzoek bleek een voorkeur voor herschrijvingen. Niet alleen werden die beter begrepen, ze werden ook aantrekkelijker gevonden.

De roep uit de literatuur om uitspraken te herschrijven zodat die voor leken begrijpelijk zijn, heeft zich al vertaald in meerdere projecten. Zo zijn er het 'Wat Ik Eigenlijk Bedoel' project, Promis en de Klare taal Bokaal die door de Raad voor de rechtspraak wordt uitgereikt

(Geerlings en Van Montfoort, 2020; Vrieze, 2009; Geerlings, 2019). Zowel uit de literatuur als uit de rechtspraak zelf blijkt dus de relevantie van begrijpelijke uitspraken.

2.3 Factoren die bijdragen aan het vergroten van begrijpelijkheid

Het mag dus duidelijk zijn dat de behoefte aan heldere uitspraken groot is. Toch zijn er bepaalde kenmerken die men nog regelmatig ziet in uitspraken, die ervoor kunnen zorgen dat een uitspraak minder goed te volgen is voor leken. Dit zijn bijvoorbeeld de nominale stijl, wanneer veel werkwoorden als zelfstandige naamwoorden worden geschreven (*Naamwoordstijl (algemeen)*, z.d.), lange zinnen met veel bijzinnen, jargon, passieve zinnen, tangconstructies of het presenteren van feitelijke gegevens zonder inleiding of afsluiting (Van der Pool & Van Wijk 2010; Hansen et al., 2006).

Om een uitspraak helder te kunnen beschrijven, is het dus in de eerste plaats van belang dat de hierboven genoemde kenmerken niet te veel gebruikt worden. Er bestaan daarnaast ook kenmerken die men toe kan voegen aan een uitspraak, zodat deze juist beter begrijpelijker wordt. Een aantal onderzoekers hebben deze aanbevelingen ook onderzocht, zoals Van der Pool en Van Wijk (2010). Van der Bruggen (2018) doet ook enkele aanbevelingen, deze aanbevelingen zijn echter niet empirisch onderzocht. Uit deze artikelen komen de volgende punten naar voren:

- Het is van belang dat een lezer meteen de kern van de uitspraak te pakken heeft (Van der Bruggen, 2018).
- Het helpt om de tekst zo te organiseren dat de lezer deze snel kan scannen. Hierbij kan de auteur gebruik maken van de volgende kenmerken:
 - o Inhoudsvolle tussenkoppen
 - o Alinea's die niet te lang zijn en duidelijk van elkaar onderscheiden door bijvoorbeeld witregels
 - o Paragrafen en alinea's die beginnen met de belangrijkste informatie
 - o Verbindingswoorden die de verbanden in de tekst expliciet maken
 - o Opsommingen die helder worden gepresenteerd, bijvoorbeeld door gebruik te maken van bullets (Van der Bruggen, 2018).
- De lezer moet niet blijven steken in lastige zinnen (Van der Bruggen, 2018).
- Het helpt de lezer als de zender persoonlijk is, dus de lezer weet over wie het gaat en wie aan het woord is (Van der Pool & Van Wijk, 2010).
- Moeizame formuleringen moeten worden vervangen (Van der Pool & Van Wijk, 2010). Hierbij kun je denken aan het uitleggen van procedures; of het vervangen of weglaten van jargon en archaïsche woorden (Van der Bruggen, 2018; Van der Pool & Van Wijk, 2010).
- De auteur kan een inleiding toevoegen zodat meteen duidelijk wordt waarover de uitspraak gaat (Van der Bruggen, 2018).
- De lezer heeft behoefte aan een heldere structuur en logische volgorde van de tekst (Van der Bruggen, 2018) (Vrieze, 2009). De tekst kan bijvoorbeeld als volgt worden opgebouwd:
 - o Eerst wordt duidelijk waar de uitspraak over gaat (Van der Bruggen, 2018).

- Daarna wordt gezegd waarover de partijen van mening verschillen (Van der Bruggen, 2018).
- Als laatste wordt gezegd wat de rechter hiervan vindt (Van der Bruggen, 2018).

De hierboven genoemde punten kunnen dus bijdragen aan een heldere uitspraak. Belangrijk is dat het hierbij dus niet alleen om het vervangen van woorden en inkorten van zinnen, maar dat juist het aanpassen van de structuur maakt dat een tekst uiteindelijk beter begrepen wordt (Van der Pool & Van Wijk, 2010). Dit kan er toe leiden dat de herschreven tekst langer is dan de originele tekst, iets wat een veelgenoemd commentaar is van tegenstanders. Op een langere tekst moeten lezers zich immers langer concentreren, en dus zouden ze een kortere tekst prefereren. Van der Pool en Van Wijk (2010) hebben echter in hun experiment aangetoond dat langere teksten niet ook slechter beoordeeld worden.

2.4 De herschrijving

Er zijn dus vele elementen die kunnen bijdragen aan de begrijpelijkheid van een uitspraak. Omdat het een te grote opgave zou zijn om al deze elementen nauwkeurig toe te passen in mijn onderzoek, zal ik mij concentreren op drie soorten aanpassingen: in de structuurmanipulatie heb ik een inleiding toegevoegd en de kopjes veranderd en in de stijlmanipulatie heb ik de tekst veranderd. In dit onderzoek heb ik dus de stijl en de structuur apart van elkaar aangepast. Er is dus één versie waarin alleen de structuur is aangepast en één versie waarin alleen de stijl is aangepast. Veel ander onderzoek gooit stijl en structuur op één hoop. Echter, het kan juist interessant zijn om te kijken welke van deze twee elementen bijdraagt aan het vergroten van begrip. Is het bijvoorbeeld voldoende wanneer alleen de structuur aangepast wordt, of wanneer alleen de stijl aangepast wordt? Met dit onderzoek hoop ik hier meer inzicht in te geven. In deze paragraaf zal ik dieper ingaan op waarom deze aanpassingen leiden tot meer begrip.

2.4.1 Kopjes

Om te beginnen heb ik in de structuurmanipulatie de huidige tussenkoppen vervangen. Een auteur van een tekst kan kopjes gebruiken om de structuur aan te geven (Lorch & Puzles Lorch, 1996; Ritchey, Schuster & Allen, 2010). Ze geven bijvoorbeeld aan dat het stuk dat volgt belangrijk is ten opzichte van de rest van de tekst (Ritchey, Schuster & Allen, 2010). Kopjes zorgen er daarnaast voor dat lezers onderwerpen van een tekst beter onthouden (Lorch, Puzles Lorch, Ritchey, McGovern & Coleman, 2001). Als laatste helpen kopjes bij het maken van een coherente mentale representatie, en dit is dus belangrijk om tot begrip te kunnen komen (Van der Bruggen, 2020). Als kopjes ontbreken, dan kan het zijn dat de lezer andere strategieën toepast om te bepalen wat uit de tekst belangrijk is, bijvoorbeeld hoe bekend hij is met het onderwerp of hoeveel tekst er besteed wordt aan het onderwerp (Lorch et al., 2001). Als dit niet overeenkomt met wat de auteur als belangrijk heeft bedoeld, dan kan het zijn dat de lezer de intentie van de auteur en dus de tekst niet goed begrijpt.

In de originele uitspraak staan al tussenkoppen. Ik hoefde deze dus niet toe te voegen. Echter, de tussenkoppen die er staan zijn veelal juridische termen. Leken zullen deze termen niet altijd begrijpen. Het is daarom belangrijk dat de juridische tussenkoppen worden vervangen door kopjes die een leek wel begrijpt.

2.4.2 Inleiding toevoegen

Ik heb ook een inleiding toegevoegd aan de tekst in de structuurmanipulatie. In deze inleiding staat waar de rest van de uitspraak over gaat; hij organiseert als het ware de tekst. Lemarié, Lorch, Eyrolle en Virbel (2008) zeggen over deze organisatie het volgende:

“To construct a representation of a text’s topics and their organization, readers must systematically identify new topics as they are encountered, determine how each new topic relates to previously encountered text’s topics, and update their representations accordingly.” (Lemarié et al., 2008, p. 40)

De onderzoekers stellen dus dat de lezer een representatie maakt van de organisatie van de tekst, ofwel hoe onderwerpen aan elkaar gelinkt zijn. De lezer wordt geholpen bij het maken van de mentale representatie door bijvoorbeeld een heldere structuur (Land, Sanders & Van den Bergh, 2008; Ritchey, Schuster & Allen, 2010). Een inleiding draagt bij aan een heldere structuur: hij geeft aan hoe de onderwerpen in de tekst zich tot elkaar verhouden. Het kost dus de lezer minder moeite om een representatie te maken en deze tijdens het lezen up te daten (Lemarié et al., 2008). Op deze manier draagt een inleiding dus bij aan het vergroten van het begrip van een tekst.

2.4.3 Tekst aanpassen

In de stijlmanipulatie heb ik de stijl van de uitspraken aangepast. In paragraaf 2.3, heb ik al uitgebreid toegelicht welke elementen in een tekst ertoe leiden dat een tekst beter begrijpelijk wordt voor leken. Welke van deze elementen ik precies zal toevoegen aan de stijlbeschrijving, zal ik verder toelichten in de hoofdstuk 4: Methode.

Hoofdstuk 3: Onderzoeksvraag en hypothesen

Uit het bovenstaande is dus duidelijk geworden dat er een grote behoefte is aan duidelijkere uitspraken. Hoewel er projecten bestaan om uitspraken begrijpelijker te zijn ze in de praktijk nog niet altijd helder. Wie een blik op de literatuur werpt, merkt dat het niet nodig zou moeten zijn dat uitspraken nog altijd onbegrijpelijk zijn. Er zijn immers genoeg handvatten om een tekst zodanig te herschrijven dat deze voor leken en juristen aanvaardbaar is. In dit onderzoek zal ik een aantal van deze handvatten toepassen op een al bestaande uitspraak (Rechtbank Amsterdam, 2020; Rechtbank Amsterdam, 2021). Ik houd hierbij stijl en structuur uit elkaar. Dit leidt tot vier versies van de uitspraak: een originele uitspraak, een uitspraak waar de stijl is gemanipuleerd, een uitspraak waar de structuur is gemanipuleerd en een uitspraak waar zowel de stijl als de structuur zijn gemanipuleerd. In de structuurmanipulatie zijn de kopjes aangepast en is een inleiding toegevoegd, de tekst is verder hetzelfde als de originele uitspraak. In de stijlmanipulatie is de tekst van de originele uitspraak herschreven op een aantal punten. De kopjes zijn echter wel hetzelfde en er is geen inleiding. In de herschrijving waar zowel de stijl als structuur is aangepast, zijn de kopjes en de tekst anders ten opzichte van de originele uitspraak. Ook is de inleiding toegevoegd.

De onderzoeksvragen die volgen uit de literatuur, zijn:

Onderzoeksvraag 1: *In hoeverre wordt een uitspraak waarin de stijl aangepast is, beter begrepen dan een originele strafrechtelijke uitspraak zoals die te vinden is op rechtspraak.nl?*

Onderzoeksvraag 2: *In hoeverre wordt een uitspraak waarin de structuur aangepast is, beter begrepen dan een originele strafrechtelijke uitspraak zoals die te vinden is op rechtspraak.nl?*

De hypothesen die volgen uit de literatuur zijn:

Hypothese 1: *Deelnemers die een stijl herschrijving lezen, scoren hoger dan deelnemers die een originele uitspraak lezen en hebben de tekst dus beter begrepen.*

Hypothese 2: *Deelnemers die een structuur herschrijving lezen, scoren hoger dan deelnemers die een originele uitspraak lezen en hebben de tekst dus beter begrepen.*

Hoofdstuk 4: Methode

In dit hoofdstuk licht ik het experiment verder toe. Ik zal het hebben over de deelnemers die de enquête hebben ingevuld, over de dataverzameling, over het materiaal dat ik gebruikt heb in de enquête en over de procedure van het experiment.

4.1 Design

Er is sprake van een kwantitatief onderzoek. Er zijn twee onafhankelijke variabelen, de stijl manipulatie of de structuurmanipulatie. De afhankelijke variabele is het aantal goede antwoorden van deelnemer, oftewel zijn of haar score.

4.2 Proefpersonen

In totaal hebben 85 mensen de enquête ingevuld. 67 hiervan hebben de enquête voor meer dan negentig procent afgemaakt, deze mensen zijn verder meegenomen in de analyse. Van deze 67 mensen waren er 23 man, 43 vrouw en 1 onbekend. De jongste deelnemer was 18 jaar oud, de oudste was 83. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers was 35. De meeste deelnemers hebben een wo-master afgerond. Daarna waren havo of vwo en wo-bachelor de meest voorkomende afgeronde opleidingen. Van de 67 participanten gaven 58 aan dat ze ‘weinig tot geen’ of ‘een beetje’ juridische voorkennis hadden, negen hadden ‘redelijk veel’ of ‘veel’ juridische voorkennis. Uitgebreide tabellen met de aantallen per demografisch gegeven staan in Bijlage 4.

De deelnemers die de enquête volledig hebben ingevuld, waren niet evenredig over de condities verdeeld, de aantallen per conditie staan in Tabel 3.

Tabel 1

Aantal Deelnemers per Conditie

	N
Origineel	14
Structuur	11
Stijl	22
structuur en stijl	20
Totaal	67

4.3 Dataverzameling en procedure

In dit onderzoek waren er twee manipulaties; structuur en stijl. Dit leidde tot de volgende condities:

- Originele uitspraak
- Structuurmanipulatie: aangepaste kopjes en inleiding toegevoegd
- Stijlmanipulatie: aangepaste tekst
- Structuur- en stijlmanipulatie: aangepaste kopjes, aangepaste tekst en inleiding toegevoegd.

De verschillende tekstversies zijn met bijbehorende vragen verstuurd via het programma Qualtrics. Via WhatsApp heb ik personen benaderd om de enquête in te vullen. Zij kwamen veelal uit mijn eigen kenniskring. Een aantal van hen heb ik gevraagd de vragenlijst ook weer door te sturen binnen hun eigen kenniskring.

Wanneer iemand mee wilde doen, kon hij of zij op de link in het bericht klikken. De link leidde de deelnemer naar het experiment, waar hij eerst een instructie kreeg te lezen. Na de instructie verscheen een stuk tekst van één van de vier tekstversies op het beeld, ongeveer 200 tot 300 woorden. Vervolgens verdween de tekst en verscheen een meerkeuzevraag met vier antwoordmogelijkheden over het zojuist gelezen stuk tekst. Van deze vier antwoorden is er telkens maar één goed. Er zit altijd één antwoord bij dat werkt als afleider, dus dat zodanig lijkt op het goede antwoord dat de proefpersoon de tekst goed begrepen moet hebben voordat hij het juiste antwoord kan ontdekken. De vragen gingen over de inhoud van de tekst, dus niet over de mening over de tekst. Een juist antwoord op de vraag geeft aan dat de deelnemer de tekst goed begrepen heeft. Er waren dertien vragen in totaal.

Een voorbeeld van een vraag is:

Wat eist de officier van justitie?

- a. 90 dagen gevangenisstraf over een periode van twee jaar
- b. 48 tot 90 dagen gevangenisstraf
- c. 42 dagen gevangenisstraf, omdat 48 dagen voorwaardelijk zijn
- d. Minder dan 42 dagen gevangenisstraf, omdat 48 dagen voorwaardelijk zijn en het voorarrest eraf gehaald wordt

Het goede antwoord in dit geval is antwoord d. De proefpersoon had dit antwoord in het voorgaande stuk tekst kunnen vinden in de originele uitspraak in:

“De officier van justitie heeft bij requisitoir gevorderd dat verdachte ter zake van de door hem bewezen geachte feiten zal worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van 90 dagen, met aftrek van voorarrest, waarvan 48 dagen voorwaardelijk, met een proeftijd van 2 (twee) jaren.”

In de uitspraak herschreven op stijl staat het antwoord in:

“De officier eist dat de verdachte zal worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van 90 dagen. Van deze 90 dagen wordt het voorarrest afgetrokken. Ook zijn 48 van de 90 dagen voorwaardelijk, wat inhoudt dat de verdachte deze dagen niet gevangenzit, tenzij hij binnen twee jaar opnieuw een misdrijf begaat (de proeftijd is dus twee jaar).”

De vragen in de enquête zijn gebaseerd op het onderzoek van Van der Bruggen, Pander Maat en Van Lent (in voorbereiding). In dit onderzoek stellen zij dat verschillende groepen die met de uitspraak te maken hebben, dus de advocaat maar ook de leken, verschillende informatiebehoeften hebben. Zo is het voor leken die direct bij de zaak betrokken zijn en juristen niet heel belangrijk dat de informatie van de zaak helder uitgelegd wordt, beiden hebben hier genoeg achtergrondkennis van. Maar voor een leek is het wel belangrijk dat in de tekst goed uitgelegd staat wat het oordeel van de rechter is en hoe hij hier aan gekomen is. Voor een jurist is dit minder belangrijk, omdat hij door zijn achtergrond sneller snapt wat er staat (Van der Bruggen, Pander Maat & Van Lent, in voorbereiding). Als men kijkt naar de informatiebehoeften van leken, komt men tot de volgende lijst:

- Informatie over de feitelijke situatie waarover de zaak gaat
- Informatie over de opbouw van de tekst
- Samenvatting van wat de rechter heeft geoordeeld en waarom
- Zo eenvoudig mogelijke taal en informatie over de betekenis van specifieke vaktermen
- Duidelijk oordeel
- Informatie over de juridische spelregels
- Informatie over de rechtvaardigheid van de gevolgde juridische regels
- Een begrijpelijke en logische motivering van het oordeel
- Informatie over hoe argumenten van de partijen zijn meegewogen (Van der Bruggen, Pander Maat & Van Lent, in voorbereiding).

De bovenstaande punten geven dus aan wat er in de uitspraak voldoende duidelijk gemaakt moet worden zodat een leek de tekst goed begrijpt. Om te kijken of ik dit bereikt heb in mijn herschrijvingen, heb ik de vragen zo gesteld dat ze één van deze punten reflecteren. Hieronder staat een voorbeeld van een vraag die de deelnemers in de enquête kregen

“Is de rechtbank het eens met het oordeel van de raadvrouw of dat van de officier van justitie, en wat is haar redenering?”

Wanneer men kijkt naar de lijst met informatiebehoeften, ziet men dat deze vraag ‘informatie over hoe argumenten van de partijen zijn meegewogen’ bevraagt.

In bijlage 4 staat een tabel met daarin per vraag aangegeven aan op welke informatiebehoefte deze is gebaseerd.

Wanneer de deelnemer alle stukjes tekst gelezen had en de bijbehorende vragen beantwoord had, kreeg hij als laatste nog een scherm te zien waarin hij bedankt werd voor zijn deelname. De proefpersoon kon dan de pagina sluiten en het onderzoek was afgelopen. Het onderzoek duurde ongeveer 20 minuten.

4.4 Materiaal

Aan de hand van een uitspraak van rechtspraak.nl heb ik drie versies opgesteld met behulp van dr. Pander Maat (Rechtbank Amsterdam, 2020). Dit heeft geleid tot de volgende versies:

- Originele tekst, originele kopjes
- Originele tekst, herschreven kopjes
- Herschreven tekst, originele kopjes
- Herschreven tekst, herschreven kopjes.

De originele uitspraak beslaat ongeveer vijf pagina's. Omdat dit een vrij lange tekst is, heb ik sommige onderdelen verwijderd. Dit gaat om de informatie van de zaak, bijvoorbeeld wie de rechters waren en om welke rechtbank het ging; om de oplegging van een bepaalde maatregel; en om enkele voorwaarden voor de proeftijd. Uiteindelijk heb ik van deze voorwaarden er drie laten staan die ik heb ingekort. Ik kon deze stukken tekst weglaten zonder de inhoud van de tekst wezenlijk te veranderen.

Daarnaast heb ik ook een stuk tekst toegevoegd. Dit gaat om een paragraaf over een schulduitsluitingsgrond. In de schulduitsluitingsgrond staat of de verdachte misschien niet gestraft kan worden vanwege zijn psychische gesteldheid op het moment van het misdrijf. Ik heb dit toegevoegd omdat dit een extra stuk tekst was waarin proefpersonen mogelijk vast zouden lopen als ze geen achtergrondkennis hebben. De tekst over de schulduitsluitingsgrond komt uit een andere uitspraak (Rechtbank Amsterdam, 2021). Ik heb de paragraaf vervolgens zo herschreven dat de schulduitsluitingsgrond niet mee kan wegen in het eindoordeel van de rechter. Dit heb ik gedaan om de verdere inhoud van de originele uitspraak niet te veranderen. Ik heb de schulduitsluiting zowel voor de originele als de stijlmanipulatie aangepast.

4.4.1 Structuurmanipulatie: inleiding en kopjes

Bij de structuurmanipulatie heb ik zowel de kopjes aangepast als een inleiding toegevoegd.

De inleiding is grotendeels geschreven door dr. Pander Maat. Zelf heb ik enkele stukken toegevoegd, waaronder een korte opsomming van de partijen die in het vonnis voorkomen en een zin waarin ik uitleg wat de tenlastelegging inhoudt. Deze inleiding heeft vooral de functie van een handleiding. De lezer krijgt dus eerst de inleiding te zien, waarin staat welke onderdelen de lezer kan verwachten, en waarin een uitleg van juridische termen en processen staat. Als de lezer vervolgens verder leest in de tekst weet hij wat hij kan verwachten en wat bepaalde termen inhouden. De inleiding zoals die toegevoegd was aan de structuurmanipulatie staat in Figuur 1.

Figuur 1

Inleiding van de Structuurmanipulatie

De partijen die een rol spelen in dit vonnis, zijn de volgende:

- De rechtbank, die geeft uiteindelijk het oordeel
- De officier van justitie, dit is de partij die de verdachte aanklaagt
- De raadvrouw, zij is degene die de verdachte ondersteunt
- De verdachte, hij is degene die beschuldigd wordt

In dit vonnis licht de rechtbank haar oordeel nader toe. Daarbij zet zij de volgende stappen.

- Eerst vermeldt zij wie er bij de zitting aanwezig waren en waar de verdachte van wordt beschuldigd.
- Daarna volgt een stuk waarin staat waar de officier van justitie de verdachte van beschuldigt; dit wordt de tenlastelegging genoemd.
- Daarna beoordeelt de rechtbank wat er uit de tenlastelegging wel of niet bewezen is, en zo ja, van welk strafbaar feit sprake is.
- Voordat de rechtbank een straf kan opleggen, moet zij beoordelen of het handelen van de verdachte in deze situatie strafbaar is. Zij kijkt daarom of er een 'rechtvaardigingsgrond' is voor dat handelen.
- Soms is het gepleegde feit strafbaar, maar kan de verdachte toch niet worden gestraft. Dat is zo wanneer deze niet verantwoordelijk is voor het strafbare handelen (of niet helemaal verantwoordelijk). Daarom kijkt de rechtbank of er een 'schulduitsluitingsgrond' is.
- Daarna bespreekt de rechtbank de straf die zij gaat opleggen.
- De rechtbank vermeldt de wetsbepalingen die zij heeft toegepast.
- Ten slotte vat de rechtbank haar oordeel samen en legt zij uit wat precies de straffen en maatregelen zijn.

Naast het toevoegen van de inleiding, zijn ook de kopjes aangepast. Om de kopjes aan te passen, zijn twee verschillende dingen gedaan. Om te beginnen is al het juridisch jargon vervangen, zoals 'tenlastelegging', 'strafbaarheid van het feit/van de dader', et cetera. Dit soort jargon is waarschijnlijk voor leken niet of nauwelijks bekend, en kan daarom begrip verhinderen. Daarnaast zijn nominalisaties, zoals 'motivering' of 'beslissing' vervangen door vraagzinnen. Door de nominalisaties te vervangen met vraagzinnen, is er een handelende persoon toegevoegd. Dit komt het begrip van de leek zeer waarschijnlijk ten goede.

Een voorbeeld van een juridisch kopje dat vervangen is door een vraagzin is: 'Waar wordt de verdachte van beschuldigd?' in plaats van 'De tenlastelegging'. In Tabel 2 heb ik alle originele kopjes in de linkerkolom gezet, en alle herschreven in de rechterkolom.

Voor het grootste deel komen de kopjes uit het onderzoek van Van der Bruggen, Pander Maat en Van Lent (in voorbereiding). Voor een aantal kopjes is er geen nieuw kopje geschreven, namelijk voor 'Het bewijs', 'Standpunt van de officier van justitie', 'Standpunt van de raadvrouw' en 'Oordeel van de rechtbank'. Voor deze kopjes was het niet nodig om een heel

nieuw kopje te schrijven, omdat deze helder genoeg zijn en je geen juridische achtergrond nodig hebt om te begrijpen wat ze betekenen.

Tabel 2

Kopjes van Originale Tekst en Opbouwmanipulatie

Origineel kopje	Herschreven kopje
1 Het onderzoek ter terechtzitting	1 Het onderzoek ter terechtzitting
2 Tenlastelegging	2 Waar wordt de verdachte van beschuldigd?
3 Waardering van het bewijs	3 In hoeverre is er bewijs voor deze beschuldiging?
4 Het bewijs	4 Het bewijs
5 De strafbaarheid van het feit	5 Is het handelen van de verdachte in deze situatie strafbaar?
6 De strafbaarheid van de dader	6 Kan de verdachte worden gestraft voor wat hij heeft gedaan?
7 Motivering van de straffen en maatregelen	7 Welke straf legt de rechter aan de verdachte op?
7.1 Standpunt van de officier van justitie	7.1 Standpunt van de officier van justitie
7.2 Standpunt van de raadvrouw	7.2 Standpunt van de raadvrouw
7.3 Oordeel van de rechtbank	7.3 Oordeel van de rechtbank
Tenuitvoerlegging voorwaardelijke veroordeling	Het uitvoeren van een eerdere voorwaardelijke veroordeling
9 ^a Toepasselijke wettelijke voorschriften	9 Welke wetsartikelen heeft de rechter toegepast?
10 Beslissing	10 Hoe luiden de beslissingen van de rechter in het kort?

^a In de originele uitspraak gaat de nummering ook van 7 door naar 9

4.4.2 Stijlherschrijving: de tekst

Voor stijlmanipulatie heb ik de tekst herschreven (zie bijlage 1b). Ik heb hierbij geprobeerd om dicht bij de originele uitspraak te blijven. Zo heb ik in principe dus geen zinnen weggehaald. Een enkele keer heb ik zinnen toegevoegd, bijvoorbeeld om een juridische term

uit te leggen. Bepaalde juridische inhoud heb ik ook laten staan. Zo stond in de beslissing in de originele uitspraak:

“Het bewezen verklaarde levert op:

diefstal door twee of meer verenigde personen, waarbij de schuldige het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak”.

In de tekstschrijving heb ik dat aangepast tot:

“Het volgende feit is bewezen:

Diefstal door twee of meer verenigde personen, waarbij de schuldige het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak

Met andere woorden:

Diefstal door twee of meer personen, waarbij de schuldige het goed verkregen heeft door braak”.

Ik heb er dus voor gekozen om in de stijlmanipulatie eerst de originele schuingedrukte zin te gebruiken en vervolgens daaronder de herschrijving te geven. Ik heb dit zo gedaan omdat ik mij kan voorstellen dat de originele zin bepaalde juridische waarde heeft, omdat deze rechtstreek uit artikel 311 lid 5 Wetboek van Strafrecht komt. Door dit te doen blijft de herschreven uitspraak mogelijk ook voor een jurist acceptabel. Overigens heb ik de tekst niet laten controleren door een jurist, dus of dit het geval ook is, blijft giswerk.

Bij het herschrijven van de tekst heb ik gelet op de volgende zaken:

- Ik heb lange zinnen opgeknipt tot meerdere kortere zinnen
- Ik heb passieve zinnen actief gemaakt
- Ik heb juridische begrippen waar mogelijk uitgelegd
- Ik heb de naamwoordstijlen omgeschreven tot zinnen met een handelend persoon
- Ik heb de beknopte bijzin herschreven

(Deze lijst is ten dele gebaseerd op Geerlings (2019, p. 28)).

Een voorbeeld van een herschrijving is als volgt (zie bijlage 2 voor een volledige versie):

Origineel:

4 Het bewijs

De rechtbank grondt haar beslissing dat verdachte het bewezen geachte heeft begaan op de feiten en omstandigheden die in de bewijsmiddelen zijn vervat.

Indien tegen dit verkort vonnis hoger beroep wordt ingesteld, worden de door de rechtbank gebruikte bewijsmiddelen die redengevend zijn voor de bewezenverklaring opgenomen in een aanvulling op het verkort vonnis.

Deze aanvulling wordt dan aan het verkort vonnis gehecht.

Herschrijving:

4 Het bewijs

De rechtbank besluit dat de verdachte de beschreven zaken inderdaad heeft gedaan.

De redenering over de schuld van de verdachte staat in de bewijsmiddelen.

Deze bewijsmiddelen zijn niet toegevoegd aan dit vonnis, omdat dit een verkort vonnis is.

Wanneer de verdachte in hoger beroep wil gaan, zullen de bewijsmiddelen die tot het oordeel van de rechtbank hebben geleid, worden toegevoegd aan dit vonnis.

Het eerste wat opvalt, is dat ik de eerste zin uit de originele uitspraak in meerdere stukken heb opgedeeld. De derde zin van de herschrijving geeft een extra uitleg, namelijk dat het gaat om een verkort vonnis en dus niet alles in de uitspraak staat. Dat het om een verkort vonnis gaat, staat ook in de tweede zin van de originele uitspraak. Verder heb ik bijvoorbeeld woorden als ‘grondt haar beslissing’, ‘het bewezen geachte’ en ‘zijn vervat’ vervangen door respectievelijk ‘besluit’, ‘de beschreven zaken’ en ‘staat in’.

Wie kritisch kijkt naar de herschrijving (zie bijlage 1 en 2) zal zien dat niet alle kenmerken in elk geval zijn toegepast. Ik heb bij de herschrijving namelijk ook gelet op de leesbaarheid van de tekst. Als een zin naar mijn eigen oordeel niet helderder werd van de herschrijving, heb ik die zo laten staan. Een voorbeeld hiervan is de volgende herschreven zin;

“Wanneer de verdachte in hoger beroep wil gaan, zullen de bewijsmiddelen die tot het oordeel van de rechtbank hebben geleid, worden toegevoegd aan dit vonnis.”

Deze zin staat dus nog in de passief. Mijns inziens is dit niet erg, omdat een actieve zin waarschijnlijk niet per se helderder wordt. Dan moet ik namelijk een onderwerp toevoegen, maar omdat ik niet zeker weet wie het toevoegen doet, zou ik ‘men’ toevoegen. De zin zou dan zo worden:

“Wanneer de verdachte in hoger beroep wil gaan, zal men de bewijsmiddelen die tot het oordeel van de rechtbank hebben geleid, toevoegen aan het vonnis”.

Persoonlijk denk ik niet dat een zin waarin ‘men’ wordt gebruikt, veel helderder is dan een passieve zin. Hiervoor heb ik dus gekozen om de passieve zin te laten staan.

Vergelijkbaar met het voorbeeld hierboven zijn er dus meer zinnen geweest, waarbij een herschrijving niet per se tot een heldere herschrijving heeft geleid.

Naast de ingrepen die ik hierboven genoemd heb, heb ik in de stijlmanipulatie onder het kopje ‘Beslissing’ ook gebruik gemaakt van opsommingstekens. In de beslissing staat een aantal voorwaarden waar de verdachte zich tijdens de proeftijd aan moet houden. In de originele tekst staat er tussen iedere voorwaarde een witregel. In de stijl herschrijving heb ik er dus voor gekozen om hier opsommingstekens te gebruiken. Hiermee is voor de lezer in één

oogopslag duidelijk dat het gaat om een opsomming en dat de verschillende voorwaarden bij elkaar horen.

4.4.3 Conclusie over de herschrijvingen

Al met al heb ik dus de tekst aangepast op het niveau van de structuur, namelijk door het toevoegen van een inleiding en door het aanpassen van de kopjes. Daarnaast heb ik de tekst ook aangepast op het niveau van de stijl. Ik heb hierbij rekening gehouden met de lengte van zinnen, de nominale stijl, passieve zinnen en het gebruik van jargon. De aanpassingen hebben er wel toe geleid dat de herschreven versies 5 % tot 25 % langer zijn, de woordaantallen heb ik in Tabel 3 weergegeven.

Tabel 3

Woordaantallen van de Verschillende Versies en Onderdelen

	Woordaantal	Percentage
Origineel	1406	100
Structuur oud, stijl nieuw	1490	106,0
Structuur nieuw, stijl oud	1680	119,5
Structuur nieuw, stijl nieuw	1764	125,5
Inleiding ^a	237	-
Kopjes origineel	59	-
Kopjes structuurmanipulatie	96	-
Kale tekst origineel ^b	1347	100
Kale tekst manipulatie ^c	1431	106,2

^a De inleiding is onderdeel van de structuurmanipulatie.

^b De tekst zonder kopjes.

^c De tekst zonder kopjes of inleiding

Uit Tabel 3 blijkt dat de versie met de structuurmanipulatie en de versie met de structuur- en stijlmanipulatie het langste zijn. Dat deze versies langer zijn, komt voornamelijk door de inleiding en het aanpassen van de kopjes. Zoals blijkt uit de tabel, is het verschil in woordaantal tussen de kale tekst bij de originele uitspraak en de kale tekst bij de herschrijving niet heel groot.

4.5 Analyse zonder vraag 4

Voor een verkennende analyse op vraagniveau heb ik een Chi-kwadraat toets uitgevoerd (zie ook paragraaf 5.2). Uit deze analyse bleek dat vraag 4 vaker fout beantwoord wordt in de stijl herschrijving dan in de originele vraag, tegen wat in de lijn van verwachting ligt in. Uit nadere analyse van deze vraag bleek dat ik de vraag foutief heb geformuleerd in de enquête.

Vraag 4 luidde: "wat is de strafbaarheid van de verdachte?". Dit is ook het kopje in de originele uitspraak. Mijn intentie met deze vraag was om erachter te komen of de deelnemers uit de tekst hadden begrepen wat het begrip strafbaarheid inhield, en dus niet wat er letterlijk in de tekst stond. Echter, in de (stijl)herschrijving heb ik de tekst zodanig aangepast zodat er niet langer "strafbaarheid van de verdachte" in de tekst stond. Ik heb toen de vraag aangepast

naar "waarover gaat de tekst onder [naam van het kopje]". Wat ik me niet gerealiseerd heb, is dat ik hiermee de inhoud van de vraag veranderd heb, namelijk van een vraag over een juridisch begrip naar een vraag over de inhoud van de tekst. De antwoordmogelijkheden heb ik wel hetzelfde gehouden. Het feit dat de respondenten dus vaker de vraag fout beantwoordden in de herschrijvingen, heeft er mee te maken dat ze de vraag niet goed begrepen, en niet goed hadden kunnen begrijpen.

Omdat deze vraag onjuist geformuleerd is, heb ik deze niet meegenomen in de verdere analyses.

4.6 Data-analyse

Om mijn hypothesen te testen (*Deelnemers die een stijlverschrijving/structuurverschrijving lezen, scoren hoger dan deelnemers die een originele uitspraak lezen en hebben de tekst dus beter begrepen*) heb ik in SPSS Statistics 26 een tweewegs-variantieanalyse uitgevoerd, met de factoren structuur en stijl. Daarna heb ik extra tweewegs-variantieanalyses uitgevoerd met opleiding en juridische voorkennis als covariaten, om te kijken of deze factoren nog verschil maakten in begrip voor de verschillende versies.

Als toevoeging heb ik middels een Chi-kwadraat toets nagegaan of er een verschil tussen de versies bestond op vraagniveau. Ik heb dus gekeken of een vraag vaker goed beantwoord was in de structuur- of stijlmanipulatie ten opzichte van de originele uitspraak. Deze analyse was geen onderdeel meer van de hypothesetoetsing, en was dus meer verkennend van aard.

Hoofdstuk 5: Resultaten

In de enquête moesten de deelnemers dertien vragen beantwoorden. Voor ieder goed antwoord kreeg de deelnemer één punt. Omdat één vraag niet meegenomen is in de analyse, kon men in totaal twaalf punten halen. Na analyse van de antwoorden bleek de laagst gehaalde score vier. De hoogste score was elf. Er was één persoon die vier punten heeft behaald. Twee personen behaalden elf punten. De scores waren normaal verdeeld.

Ik heb een tweewegs-variantieanalyse uitgevoerd met de variabelen structuur en stijl. In Tabel 4 staan de gemiddelde scores per conditie en de gemiddelde score over alle condities. Uit de tweewegs-variantieanalyse blijkt dat er geen significant verschil is voor structuur ($F(1,62) = 0,08$; $p = 0,79$). Er is ook geen significant verschil voor stijl ($F(1,62) = 0,01$; $p = 0,93$). Ook de interactie tussen stijl en structuur is niet significant ($F(1,62) = 0,002$; $p = 0,97$). Dit betekent dat de deelnemers niet significant hoger scoorden op de stijl- en structuurmanipulaties en dus de verschillende herschrijvingen niet significant beter begrepen dan de originele uitspraak.

Tabel 4

Gemiddelde (en Standaarddeviaties) per Conditie

	Stijl oud	Stijl nieuw	Totaal
Structuur oud	7,8 (1,53)	7,8 (1,72)	7,8 (1,62)
Structuur nieuw	7,6 (2,25)	7,7 (1,95)	7,7 (2,02)
Totaal	7,7 (1,84)	7,8 (1,81)	7,7 (1,81)

5.1 Opleiding en juridische voorkennis

Vervolgens heb ik gekeken of er een verschil tussen de condities is als men rekening houdt met opleiding of met juridische voorkennis. De gemiddelde scores per opleiding staan in Tabel 5. De gemiddelde scores per hoeveelheid juridische kennis staan in Tabel 6. Voor zowel opleiding als juridische kennis geldt dat de deelnemers niet gelijk verdeeld waren over de groepen en dus ook niet over de versies.

Tabel 5

Gemiddelde (en Standaarddeviatie) per Opleiding per Manipulatie

		Stijl oud	Stijl nieuw	Totaal
Havo of vwo; mbo; hbo	Structuur oud	7,4 (1,82)	6,8 (1,49)	7,0 (1,58)
	Structuur nieuw	8,0 (1,41)	7,2 (1,99)	7,5 (1,81)
	Totaal	7,7 (1,57)	7,0 (1,75)	7,3 (1,69)
wo Bachelor; wo Master	Structuur oud	8,0 (1,41)	8,8 (1,56)	8,3 (1,49)
	Structuur nieuw	7,3 (2,88)	8,0 (1,87)	7,9 (2,25)
	Totaal	7,7 (2,05)	8,3 (1,67)	8,1 (1,83)
Totaal	Structuur oud	7,8 (1,53)	7,8 (1,72)	7,8 (1,62)
	Structuur nieuw	7,6 (2,25)	7,7 (1,95)	7,7 (2,02)
	Totaal	7,7 (1,84)	7,8 (1,81)	7,7 (1,81)

Tabel 6

Gemiddelde (en Standaarddeviatie) per Hoeveelheid Juridische Voorkennis per Manipulatie

		Stijl oud	Stijl nieuw	Totaal
Weinig tot geen; een beetje	Structuur oud	8,0 (2,12)	7,8 (1,99)	7,9 (1,96)
	Structuur nieuw	7,9 (2,30)	7,8 (2,04)	7,7 (2,08)
	Totaal	7,7 (2,15)	7,8 (1,98)	7,8 (2,01)
Redelijk veel; veel	Structuur oud	7,7 (1,22)	7,8 (1,39)	7,7 (1,27)
	Structuur nieuw	8,0 (2,45)	7,5 (1,87)	7,7 (2,00)
	Totaal	7,8 (1,59)	7,7 (1,54)	7,7 (1,54)
Totaal	Structuur oud	7,8 (1,53)	7,8 (1,72)	7,8 (1,62)
	Structuur nieuw	7,6 (2,25)	7,7 (1,94)	7,7 (2,02)
	Totaal	7,7 (1,84)	7,8 (1,81)	7,7 (1,81)

Uit de tweewegs-variantieanalyse met als covariant hoeveelheid juridische kennis blijkt geen significant verschil tussen de condities. Er is geen significant effect voor juridische kennis ($F(1,61) = 0,02$; $p = 0,88$). Er is ook geen significant effect voor structuur ($F(1,61) = 0,09$; $p = 0,77$). Er is ook geen significant effect voor stijl ($F(1,61) = 0,01$; $p = 0,94$). Ook de interactie tussen stijl en structuur is niet significant ($F(1,61) = 0,003$; $p = 0,96$). Hieruit blijkt dat er geen verschil is tussen de begripsscores als men rekening houdt met de stijl- en structuurmanipulatie en met de juridische voorkennis van de deelnemers.

Daarnaast heb ik een tweewegs-variantieanalyse uitgevoerd met opleiding als covariant. Uit deze analyse blijkt dat het effect voor opleiding significantie nadert ($F(1,61) = 3,5$; $p = 0,07$). Er is echter geen significant effect voor structuur ($F(1,61) = 0,006$; $p = 0,94$) en geen significant effect voor stijl ($F(1,61) = 0,03$; $p = 0,88$). Ook de interactie tussen stijl en structuur is niet significant ($F(1,62) = 0,004$; $p = 0,95$). Uit de 2x2x2 ANOVA met opleiding, structuur en stijl blijken echter geen significante effecten ($F_{\text{opleiding}}(1,58) = 1,97$; $p = 0,17$; $F_{\text{opleiding*structuur}}(1,58) = 1,10$; $p = 0,30$; $F_{\text{opleiding*stijl}}(1,58) = 2,18$; $p = 0,15$; $F_{\text{opleiding*structuur*stijl}}(1,58) = 0,09$; $p = 0,77$).

5.2 Verkennende vervolganalyses op vraagniveau

Er is dus geen verschil in begripsscore tussen de verschillende condities in het algemeen als gevolg van de stijl- en structuurmanipulaties. Wel kan het zijn dat deelnemers op een of meerdere vragen beter scoorden dan op dezelfde vraag in de originele uitspraak. Om dit te toetsen heb ik een Chi-kwadraat toets gebruikt voor iedere losse vraag. Uit deze toetsen bleek dat lezers van de versie met de nieuwe stijl op vraag 2 relatief vaker een goed antwoord gaven dan lezers van de oude stijl ($\chi^2(1) = 6,64$; $p = 0,01$); hetzelfde geldt voor vraag 6 ($\chi^2(1) = 5,95$; $p = 0,02$). Lezers van de versies met de nieuwe structuur gaven op vraag 7 vaker een goed antwoord dan lezers met de oude structuur ($\chi^2(1) = 6,59$; $p = 0,01$). Vraag 4 naderde significantie voor de stijlmanipulatie ($\chi^2(1) = 3,68$; $p = 0,06$): lezers van de originele uitspraak gaven vaker een goed antwoord op vraag 4 dan lezers van de herschrijvingen. Wat hiervan de oorzaak is, heb ik besproken in paragraaf 4.5. In Tabel 7 staan de vragen met

antwoorden. De volledige originele uitspraak met vragen staat in bijlage 1a, de uitspraak herschreven in stijl en structuur staat in bijlage 1b.

Tabel 7

Overzicht van de Vragen die Significant Bleken in de Chi-Kwadraat Toets

	Vraag	Antwoordmogelijkheden ^a
Vraag 2	Waar kan men de bewijsmiddelen vinden?	<ul style="list-style-type: none"> a. De bewijsmiddelen staan in de bijlagen van deze tekst b. De bewijsmiddelen zijn hiervoor al genoemd c. De bewijsmiddelen zijn niet voor iedereen openbaar d. <u>De bewijsmiddelen worden aan het vonnis toegevoegd</u>
Vraag 4	Waarover gaat de strafbaarheid van de verdachte?	<ul style="list-style-type: none"> a. Dit gaat over het gebrek aan bewijsmiddelen, waardoor niet bewezen kan worden dat de verdachte het misdrijf daadwerkelijk heeft begaan b. Dit gaat over de mentale gesteldheid van de verdachte c. Dit gaat over het feit dat er niets in de wet staat over wat de verdachte heeft begaan d. <u>Dit gaat over het feit dat de verdachte wél een misdrijf heeft gepleegd, maar hij er om een bepaalde reden niet voor gestraft kan worden</u>
Vraag 6	Wat eist de officier van justitie?	<ul style="list-style-type: none"> a. 90 dagen gevangenisstraf over een periode van twee jaar b. 48 tot 90 dagen gevangenisstraf c. 42 dagen gevangenisstraf, omdat 48 dagen voorwaardelijk zijn d. <u>Minder dan 42 dagen gevangenisstraf, omdat 48 voorwaardelijk zijn en het voorarrest eraf gehaald wordt</u>
Vraag 7	Wat is de rol van de raadvrouw?	<ul style="list-style-type: none"> a. <u>De raadvrouw ondersteunt de verdachte</u> b. De raadvrouw is de partij die tegenover de verdachte en eventueel zijn advocaat staat c. De raadvrouw geeft advies aan de rechtbank d. De raadvrouw is de neutrale partij tussen de verdachte en degene die hem aanklaagt

^a De juiste antwoorden op de vraag zijn telkens onderstreept

In Tabel 8 staat per vraag en per manipulatie aangegeven wat het percentage goede en foute antwoorden was. Hieruit blijkt voor vraag 2 dat deelnemers die de versie met de nieuwe stijl lazen, significant vaker een goed antwoord gaven dan deelnemers die de oude stijl lazen. Ditzelfde gold voor vraag 6. Voor vraag 7 gold hetzelfde effect, maar dan voor de

structuurmanipulatie: deelnemers die de nieuwe structuur lazen, gaven significant vaker een goed antwoord dan deelnemers die de oude structuur lazen. Vraag 4 valt op. Hiervoor geldt dat deelnemers die de originele uitspraak lazen, significant vaker een goed antwoord gaven dan deelnemers die de stijlmanipulaties lazen. Dit gaat dus tegen de verwachting in dat lezers van de nieuwe structuur of stijl hoger zouden scoren.

Tabel 8

Het Percentage Goed Beantwoorde Vragen per Conditie per Vraag

	Conditie	Percentage foute antwoorden ^a	Percentage goede antwoorden
Vraag 2	Stijl oud (N = 25)	59,1	26,7 ^b
	Stijl nieuw (N = 42)	40,9	73,3 ^b
	Structuur oud (N = 35)	63,3	46,7
	Structuur nieuw (N = 32)	36,4	53,3
Vraag 4	Stijl oud	23,1 ^c	46,3
	Stijl nieuw	76,9 ^c	53,7
	Structuur oud	53,8	51,2
	Structuur nieuw	46,2	48,8
Vraag 6	Stijl oud	56,0	26,6 ^d
	Stijl nieuw	44,0	73,8 ^d
	Structuur oud	64,0	45,2
	Structuur nieuw	36,0	54,8
Vraag 7	Stijl oud	30,4	40,9
	Stijl nieuw	69,6	59,1
	Structuur oud	73,9	40,9 ^e
	Structuur nieuw	26,1	59,1 ^e

^a Voor de scores worden de goede en foute antwoorden weergegeven in percentages. Dit omdat de deelnemers niet evenredig over de condities verdeeld waren.

^{b, c, d} en ^e $p < 0,05$

5.2.1 Vraag 2: Waar kan men de bewijsmiddelen vinden?

Vervolgens heb ik gekeken wat een mogelijke oorzaak zou kunnen van deze resultaten. Voor vraag 2 en 6 geldt dat de herschreven stijl vaker goed beantwoord werd. Wat opvalt aan de tekst die vooraf gaat aan de vragen is dat er in de stijlmanipulatie een juridische procedure wordt uitgelegd die in de niet-aangepaste stijl niet uitgelegd wordt.

Voor vraag 2 staat in de originele versie:

“De rechtbank grondt haar beslissing dat verdachte het bewezen geachte heeft begaan op de feiten en omstandigheden die in de bewijsmiddelen zijn vervat. Indien tegen dit verkort vonnis hoger beroep wordt ingesteld, worden de door de rechtbank gebruikte bewijsmiddelen die redengevend zijn voor de bewezenverklaring opgenomen in een aanvulling op het verkort vonnis. Deze aanvulling wordt dan aan het verkort vonnis gehecht.”

In de stijlmanipulatie staat:

“De rechtbank besluit dat de verdachte de beschreven zaken inderdaad heeft gedaan. De redenering over de schuld van de verdachte staat in de bewijsmiddelen. Deze bewijsmiddelen zijn niet toegevoegd aan dit vonnis, omdat dit een verkort vonnis is. Wanneer de verdachte in hoger beroep wil gaan, zullen de bewijsmiddelen die tot het oordeel van de rechtbank hebben geleid, worden toegevoegd aan dit vonnis.”

Het gaat hier dus om een administratieve juridische procedure. In de originele stijl staat dat de feiten en omstandigheden in de bewijsmiddelen zijn vervat. Ook staat er dat er de bewijsmiddelen zullen worden opgenomen in een aanvulling wanneer de verdachte in hoger beroep wil gaan. De lezer moet dus zelf de conclusie trekken dat de bewijsmiddelen niet in dit vonnis staan. Voor de herschreven stijl geldt dat die conclusie al in de tekst staat, de lezer hoeft deze dus niet zelf meer te trekken. Waarschijnlijk heeft dit ertoe geleid dat vraag 2 in de stijlmanipulatie vaker goed beantwoord is.

5.2.2 Vraag 6: Wat eist de officier van justitie?

Voor vraag 6 gold net als voor vraag 2 dat deelnemers die de nieuwe stijl lazen, vaker een goed antwoord gaven dan deelnemers die de oude stijl lazen. Ook in dit geval heeft dat waarschijnlijk te maken met het feit dat er in de herschreven stijl een juridische procedure wordt uitgelegd die in de originele uitspraak niet wordt uitgelegd.

In de originele uitspraak staat:

“De officier van justitie heeft bij requisitoir gevorderd dat verdachte ter zake van de door hem bewezen geachte feiten zal worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van 90 dagen, met aftrek van voorarrest, waarvan 48 dagen voorwaardelijk, met een proeftijd van 2 (twee) jaren. Daarnaast heeft de officier van justitie gerekwireerd tot afwijzing van de vordering tot tenuitvoerlegging van het voorwaardelijk strafdeel.”

In de stijlmanipulatie staat:

“De officier eist dat de verdachte zal worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van 90 dagen. Van deze 90 dagen wordt het voorarrest afgetrokken. Ook zijn 48 van de 90 dagen voorwaardelijk, wat inhoudt dat de verdachte deze dagen niet gevangenzit, tenzij hij binnen twee jaar opnieuw een misdrijf begaat (de proeftijd is dus twee jaar). Ook eist de officier van justitie dat een voorwaardelijke straf van een ander misdrijf niet uitgevoerd wordt.”

De antwoordmogelijkheden voor vraag 6 staan in Tabel 4. Uit de antwoorden van de deelnemers blijkt dat voor vraag 6 in de originele conditie zes van de veertien deelnemers (42,9 %) het juiste antwoord gaven. Echter, vier deelnemers (28,6 %) gaven als antwoord optie c (42 dagen gevangenisstraf, omdat 48 dagen voorwaardelijk zijn). 28,6 procent van de deelnemers die de originele uitspraak lazen, hadden dus niet begrepen dat het voorarrest van de dagen gevangenisstraf afgetrokken moet worden. In de stijlbeschrijving staat dit in een aparte zin exact beschreven: “Van deze 90 dagen wordt het voorarrest afgetrokken.”. In de originele tekst staat ook dat het voorarrest wordt afgetrokken, maar het verschil is dat het in de oude stijl niet in een aparte zin staat, maar in een lange zin met meerdere bijzinnen. Wat

de deelnemers bij deze vraag dus geholpen heeft, is dat langere zinnen in meerdere zinnen worden opgebroken.

5.2.3 Vraag 7: Wat is de rol van de raadvrouw?

Bij vraag 7 bleek juist de nieuwe structuur deelnemers te helpen bij het beantwoorden van de vragen. Dit is goed te verklaren als men kijkt naar de inleiding. De inleiding is alleen toegevoegd in de structuurmanipulatie (zie ook Figuur 1 en bijlage 1b). Deze staat niet in de originele tekst. In het eerste deel van de inleiding staat wie de procesdeelnemers zijn en wat hun rol is in het proces. Hierin staat dus ook uitgelegd wie de raadvrouw is. In zowel de originele tekst als de herschreven tekst wordt wel genoemd wat de raadvrouw eist, maar er staat niet expliciet wat haar rol is, namelijk het verdedigen van de verdachte. De deelnemers die de nieuwe structuur, dus met inleiding, hadden gelezen, hebben hiervan profijt gehad in het beantwoorden van vraag 7.

Dat deelnemers die de inleiding niet hebben gelezen deze vraag vaker fout beantwoord hebben kan nog extra verklaard worden door het feit dat in de media vaak gesproken wordt van ‘de advocaat van de verdachte’ in plaats van de raadvrouw of -man. Mogelijk was hierdoor het woord raadvrouw bij een groot deel van de deelnemers onbekend.

5.2.4 Vraag 4: Waarover gaat de strafbaarheid van de verdachte? (origineel); waarover gaat de tekst onder ‘kan de verdachte worden gestraft voor wat hij heeft gedaan’?(structuurmanipulatie)

Deze vraag is dus in de enquête verkeerd geformuleerd, wat verklaart dat de deelnemers die de originele uitspraak zagen, de vraag vaker goed beantwoordden dan de participanten die de stijlmanipulatie zagen (zie ook paragraaf 4.5). Deze vraag is daarom niet meegenomen in de analyse. In deze paragraaf zal ik aan de hand van de tekst van de versies extra toelichting geven over het feit dat deelnemers die de originele uitspraak lazen de vraag vaker goed hadden.

Naast het feit dat de inhoud van de vraag verschilde in de condities, kan men een extra verklaring vinden in de tekst. Het is namelijk door de manier waarop de vraag geformuleerd is, mogelijk dat deelnemers die de originele uitspraak zagen, de vraag ook verkeerd geïnterpreteerd hebben. Immers, iemand die het begrip ‘strafbaarheid van de verdachte’ niet kent, zal misschien niet doorgehad hebben dat hier naar de betekenis van het juridische begrip gevraagd is, en niet naar de inhoud van de tekst onder het kopje.

Als dit het geval zou zijn, dan is het verschil in aantal foute antwoorden tussen de originele conditie en de manipulaties te verklaren aan de tekst. In de stijl herschrijving staat expliciet genoemd dat de verdachte alsnog gestraft wordt:

“De rechtbank volgt de inhoud van de rapporten. Uit het tweede rapport wordt het dus duidelijk dat de mentale gezondheid van de verdachte verbeterd is, en hij kan dus gewoon gestraft worden voor wat hij heeft gedaan.”

In de originele uitspraak staat dit veel minder duidelijk:

“De rechtbank volgt de conclusies uit de Pro Justitia rapportages op grond van de onderbouwing ervan. Met name uit tweede rapportages kan worden geconcludeerd dat verdachte zich niet langer op ontoerekeningsvatbaarheid kan beroepen.”

Het juiste antwoord op deze vraag was: “Dit gaat over het feit dat de verdachte wél een misdrijf heeft gepleegd, maar hij er om een bepaalde reden niet voor gestraft kan worden”. Mogelijk hebben deelnemers in de originele conditie deze vraag goed beantwoord omdat ze uit deze alinea niet voldoende begrepen hadden dat de verdachte alsnog veroordeeld wordt. Of dit daadwerkelijk de redenatie van deelnemers is geweest blijft giswerk. Dit zou onderzocht kunnen worden in vervolgonderzoek door het toevoegen van een taak waarin de deelnemer uitlegt hoe hij tot zijn antwoord gekomen is.

5.3 Conclusie over de resultaten

De twee hypothesen (“Deelnemers die een stijlverschrijving/structuurverschrijving lezen, scoren hoger dan deelnemers die een originele uitspraak lezen”) kon niet worden bevestigd. Er bleken geen significante verschillen tussen de verschillende condities. Ook bleken er geen effecten voor opleiding of juridische voorkennis.

Enkele specifieke vragen bleken echter wel beter te scoren voor de verschillende manipulaties. Dit waren vraag 2, 4, 6 en 7. Vraag 2 en 6 bleken vaker goed beantwoord te worden op de stijlmanipulatie. Vraag 7 bleek vaker goed beantwoord te worden voor de structuurmanipulatie. Vraag 4 werd juist vaker goed beantwoord voor de originele uitspraak, uit nadere analyse bleek dat dat kwam omdat de vraag in de enquête foutief was geformuleerd. De vraag is dan ook niet meegenomen in de tweewegs-variantieanalyses. De score voor vraag 7 kan verklaard worden als men naar de inleiding kijkt. De scores voor vraag 2 en 6 kunnen verklaard worden als men kijkt naar het ontbreken van een uitleg van juridische procedures in de originele uitspraak.

Hoofdstuk 6: Conclusie en discussie

In deze scriptie heb ik een uitspraak over een diefstal herschreven op stijl en op structuur (Rechtbank Amsterdam, 2020; Rechtbank Amsterdam, 2021). Deze uitspraak heb ik vervolgens voorgelegd aan mensen die over deze uitspraak vragen moesten beantwoorden. De antwoorden op de vragen heb ik geanalyseerd. Hieruit bleek dat er geen effect van stijl of structuur was. Ook de interactie tussen stijl en cultuur bleek niet significant. De deelnemers begrepen een uitspraak die herschreven was dus niet significant beter dan een originele uitspraak.

Een aantal vragen afzonderlijk werden vaker goed beantwoord te worden in de stijl- en structuurmanipulaties dan in de originele uitspraak. Uit een Chi-kwadraat toets bleek dat vraag 2 en 6 vaker goed beantwoord werden in de herschreven stijl, vraag 7 vaker goed in de herschreven structuur, en vraag 4 juist vaker goed in de originele uitspraak.

6.1 Het uitblijven van stijl- of structureffecten

Dat er geen effect van stijl of structuur was en geen interactie tussen stijl en structuur, kan aan een aantal dingen liggen. Ik zal hier verder op ingaan in de paragraaf 6.3

6.2 Sterke punten

6.2.1 Structuur én stijl

Interessant in dit onderzoek is dat ik, anders dan in de meeste onderzoeken, naar twee verschillende aspecten van begrijpelijkheid heb gekeken. Ik heb zowel naar structuuraanpassingen als naar stijlaanpassingen gekeken. Bij de structuurmanipulatie heb ik een inleiding toegevoegd en de kopjes aangepast. Bij de stijlmanipulatie heb ik de tekst van de originele uitspraak herschreven, bijvoorbeeld lange zinnen zijn opgeknipt in meerdere korte zinnen, passieve zinnen actief gemaakt en juridische procedures waar mogelijk uitgelegd. Dit heeft geleid tot vier verschillende versies: de originele uitspraak, één versie waarin alleen de structuur aangepast is, één versie waarin alleen de stijl aangepast is, en één versie waarin beide aangepast zijn.

Door deze twee aspecten uit elkaar te trekken, kan ik beter kijken welk aspect een groter effect heeft op het vergroten van de begrijpelijkheid. Veel ander onderzoek behandelt beide aspecten in één keer. Dit leidt vaak tot twee verschillende versies, een originele uitspraak en een versie waarin alles herschreven is. Wanneer de herschreven versie dan beter begrepen of beoordeeld wordt, kan men niet zien of dit komt door het aanpassen van de stijl of van de structuur. In het huidige onderzoek was dit dus wel mogelijk. Door dus stijl en structuur apart te bekijken, kan ik zien welk aspect tot een hogere score bij de deelnemers leidt, en dus welk aspect ertoe leidt dat een deelnemer groter begrip van de tekst heeft.

In deze scriptie heb ik geen effecten gevonden voor één van de manipulaties. Veel ander onderzoek heeft echter wel gevonden dat een herschrijving beter begrepen of beoordeeld werd door deelnemers, bijvoorbeeld in het onderzoek van Geerlings en Van Montfoort (2020), van Van der Pool en Van Wijk (2010) en van Hansen et al., (2006). Het kan dus interessant zijn om in vervolgonderzoek de twee aspecten van begrijpelijkheid, stijl en structuur uit elkaar te houden en te kijken of dan wel een effect gevonden wordt.

6.2.2 Vragen

Een ander sterk punt van het onderzoek is dat de vragen die de deelnemers moesten beantwoorden, opgehangen zijn aan informatiebehoeften van leken (Van der Bruggen, Pander Maat en Van Lent, in voorbereiding). Deze informatiebehoeften zijn punten waarvan het belangrijk is dat iemand die bij de zaak betrokken is, ze goed begrijpt. Voorbeelden van deze informatiebehoeften zijn ‘uitleg over de juridische spelregels’ of een ‘duidelijk oordeel’. Het is belangrijk dat iemand zonder juridische achtergrond deze punten goed begrijpt, omdat het kan zijn dat de informatie invloed heeft op zijn of haar leven. Door de vragen op te hangen aan de informatiebehoeften, kan ik controleren of iemand die de uitspraak leest deze ook goed begrepen heeft.

6.2.3 Afname en leeftijd

Daarnaast was de ecologische validiteit van het onderzoek hoog. De deelnemers kregen een link toegestuurd waarmee ze thuis de enquête konden invullen. De situatie waarin de deelnemer de uitspraak leest, met bijvoorbeeld afleiding van achtergrondgeluiden, komt dan beter in de buurt van een reële situatie dan een laboratoriumonderzoek, waarbij de deelnemer in een klaslokaalsetting de enquête zou invullen.

Ook de externe validiteit was relatief hoog, met name wat betreft de leeftijd. Zo waren de respondenten in dit onderzoek niet alleen studenten. Ook mensen die hun studie al afgerond hebben en aan het werk zijn, deden mee aan het onderzoek; de gemiddelde leeftijd van de participanten was 35.

6.3 Beperkingen

6.3.1 Power

Om te beginnen had ik niet veel respondenten. Dit komt aan de ene kant door de manier waarop ik mijn enquête verspreid heb, namelijk alleen via WhatsApp, en aan de andere kant door het beperkte tijdsbestek waarin ik de antwoorden van participanten kon verzamelen. Bovendien kon ik niet de resultaten van alle participanten laten meetellen omdat sommigen

de enquête voortijdig gestopt hadden. Dit heeft ertoe geleid dat de verdeling van de deelnemers over de condities niet gelijk was (zie ook Tabel 1).

Ook de verdeling van de deelnemers wat betreft de demografische gegevens was niet gelijk. Dit viel te verwachten, ik heb de deelnemers immers niet geselecteerd op geslacht, opleiding of juridische voorkennis. In vervolgonderzoek zou men wel kunnen selecteren op dit soort gegevens, om beter vast te kunnen stellen of er verschillen bestaan tussen mensen met een andere achtergrond. Ook zou het interessant zijn om een specifiek onderscheid te maken tussen juristen en niet-juristen omdat er vanuit wordt gegaan dat juristen door hun voorkennis geen moeite hebben met juridische teksten. In vervolgonderzoek kan men nagaan of juristen toch ook een voordeel hebben bij een herschrijving.

6.3.2 Kracht van de manipulaties

Uit de analyses bleek dus nauwelijks een verschil tussen de condities. De gemiddelde score voor de originele uitspraak was een 7,8, voor de structuurmanipulatie een 7,6, voor de stijlmanipulatie een 7,8 en voor de versie waarin beide aspecten zijn gemanipuleerd een 7,7 (zie Tabel 4). De maximaal te behalen score was 12.

Men kan zich dus afvragen of er voldoende verschil tussen de versies zat. Ondanks het uitblijven van significante verschillen, zou ik zeggen van wel. Zo bleek uit de analyse van vraag 7 ('Wat is de rol van de raadvrouw?') dat de inleiding zeer waarschijnlijk deelnemers geholpen heeft bij het begrijpen van de rol van de procesdeelnemers, en dus bij het beantwoorden van de vraag. Ook uit analyse van vraag 2 en 6 blijkt dat het extra informatie geven, met name over juridische procedures, in het voordeel van de deelnemers was bij het begrijpen van de tekst.

Ook intuïtief kan men stellen dat een stuk tekst als: "Wat de rechtbank verder in de tekst als straf noemt, komt overeen met de ernst van het misdrijf, de omstandigheden waaronder de verdachte het misdrijf pleegde, en de persoon van de verdachten. Dit is gebleken tijdens de eerste zitting." sneller en eenvoudiger te begrijpen is dan "De hierna te noemen strafoplegging is in overeenstemming met de ernst van het bewezen geachte, de omstandigheden waaronder dit is begaan en de persoon van de verdachte, zoals van een en ander ter terechtzitting is gebleken."

Het uitblijven van significante resultaten is waarschijnlijk eerder aan andere zaken te wijten, zoals de ongelijke verdeling van deelnemers over de condities of de moeilijkheidsgraad van de vragen, het soort vragen of de manier waarop de vragen gesteld werden. Ook is het mogelijk dat de deelnemers zich extra ingespannen hebben om de tekst goed te begrijpen, omdat ze wisten dat ze deelnamen aan een onderzoek en wisten dat ze vragen kregen over de tekst die ze lazen. Vervolgonderzoek zou dit kunnen voorkomen door bijvoorbeeld eerst een afleidtaak aan te bieden aan deelnemers.

Hoewel ik geen grote twijfels zet bij de kracht van de manipulatie, zouden de manipulaties in vervolgonderzoek nog verder uitgediept kunnen worden. Ik heb bijvoorbeeld in de structuurmanipulatie de volgorde van de alinea's in tact gelaten. Geerlings en Van Montfoort (2020) suggereren echter dat een uitspraak tot meer begrip leidt als eerst duidelijk wordt gemaakt wat de uiteindelijke beslissing van de rechtbank is, en daarna de argumenten worden

gegeven die geleid hebben tot die beslissing. In hun onderzoek blijkt inderdaad dat een herschrijving tot meer begrip leidt, maar het zou interessant zijn om hierbij stijl en structuur uit elkaar te trekken, en te kijken welke van de twee bijdraagt aan het begrijpelijk maken.

Ook zou het in vervolgonderzoek goed zijn om een tekst gericht te herschrijven. In het huidige onderzoek heb ik wel geschreven aan de hand van punten van kritiek op uitspraken die in eerder onderzoek naar voren waren gekomen, maar dat heb ik niet heel systematisch alle punten op alle zinnen toegepast. Soms heb ik een beredeneerde keuze gemaakt om bijvoorbeeld een passieve zin te laten staan (zie ook hoofdstuk 5). In verder onderzoek zou men de kritiekpunten wel systematisch kunnen toepassen, om te kijken of een hele systematische herschrijving wel tot groter begrip zou leiden.

6.3.3 Moeilijkheidsgraad vragen

De vragen in het onderzoek waren multiple-choice. Hoewel de deelnemers de vraag en de tekst niet op hetzelfde scherm te zien kregen, kan het toch zijn dat deze vorm het beantwoorden van de vraag vergemakkelijkt. Het kan bijvoorbeeld zijn dat een deelnemer een stuk tekst lastig te begrijpen vindt, maar aan de hand van de antwoordopties kan bepalen wat het juiste antwoord is. Ik heb geprobeerd dit probleem enigszins te ondervangen door bij iedere vraag één afleiderantwoord toe te voegen. Dit is een antwoord dat lijkt op het juiste antwoord, maar op een klein punt verschilt. Dat dit in een enkel geval gewerkt heeft, blijkt uit de analyse van vraag 6. Op deze vraag heeft 42,9 procent van de deelnemers in de originele uitspraak het juiste antwoord gegeven, 28,6 procent koos het afleiderantwoord. Hetzelfde effect is te zien over alle condities heen, zoals in Tabel 9 te zien is.

Tabel 9

Frequentie van de Antwoordmogelijkheden bij Vraag 6

	Aantal	Percentage
Antwoord a	3	4,5
Antwoord b	8	11,9
Antwoord c (afleider)	13	19,4
Antwoord d (juiste)	43	64,2
Totaal	67	100

6.3.4 Beperkingen in de procedure

Ik heb ervoor gekozen om mensen een stuk tekst aan te bieden op een losse pagina, waarna mensen doorklikten en op de volgende pagina pas de vragen kregen te zien. Er was geen mogelijkheid om terug te gaan naar de tekst. Ik heb hiervoor gekozen omdat in mijn onderzoek multiple-choice vragen werden gesteld. Als participanten terug konden gaan naar de tekst zouden ze mogelijk aan de hand van de antwoordmogelijkheden het juiste antwoord vinden. In vervolgonderzoek zouden onderzoekers ervoor kunnen kiezen om participanten de

mogelijkheid te bieden om wel terug te gaan naar de tekst en dan andersoortige vragen te stellen, bijvoorbeeld een samenvatting van de uitspraak. Dit komt meer in de buurt van een werkelijke situatie, waarin een leek de mogelijkheid heeft om de uitspraak meerdere keren terug te lezen om zo tot begrip te komen van lastige passages.

Daarnaast zou het verstandig zijn om in een pretest te toetsen of het niveau van de vragen hoog genoeg is. In deze scriptie was hiervoor geen ruimte, maar mogelijk is dit één van de oorzaken van het uitblijven van resultaten.

6.4 Vervolgonderzoek

In de paragraaf hierboven heb ik aan de hand van enkele beperkingen van het huidige onderzoek al suggesties gedaan voor vervolgonderzoek. In deze paragraaf geef ik nog verdere aanbevelingen voor onderzoek in de toekomst, aan de hand van verdere aspecten van begrijpelijkheid in de rechtspraak waarvoor ik in deze scriptie geen ruimte meer had om ze te onderzoeken.

Ik heb bijvoorbeeld alleen gekeken naar het werkelijke begrip van participanten. Dit heb ik gedaan door vragen over de tekst te stellen. Onderzoek in de toekomst zou ervoor kunnen kiezen om ook te vragen naar het waardeoordeel van deelnemers over de tekst.

Daarnaast heb ik in het huidige onderzoek alleen gekeken naar strafrecht. Het zou echter goed zijn om te kijken naar uitspraken uit andere rechtsgebieden. Ook zou het interessant zijn om naast recente uitspraken ook oudere aan te bieden aan deelnemers. Er zijn immers veel projecten op touw gezet om de kwaliteit en begrijpelijkheid van uitspraken te verbeteren. Wanneer je participanten naast een recente uitspraak ook een oudere uitspraak laat lezen, zou je iets kunnen zeggen over het effect dat deze projecten hebben gehad.

6.5 Conclusie

In dit onderzoek heb ik gekeken naar de begrijpelijkheid van strafrechtelijke uitspraken. Ik heb eerst iets gezegd over wat begrijpelijkheid precies is en wat kan bijdragen aan de begrijpelijkheid van uitspraken. Vervolgens heb ik een onderzoek opgezet met twee manipulaties, stijl en cultuur. Uit deze twee manipulaties volgden vier condities: de originele uitspraak, één waarbij de structuur is aangepast, één waarbij de stijl is aangepast, en één waar beiden zijn aangepast. Na analyse bleek er geen verschil te zijn tussen de vier verschillende condities. Een stijl- of structuurherschrijving werd dus niet beter begrepen dan een originele uitspraak. Ondanks het uitblijven van significante resultaten, heeft dit onderzoek meerdere mogelijkheden benoemd waar in vervolgonderzoek mee aan de slag kan worden gegaan. Op deze manier draagt de scriptie bij aan de bestaande literatuur over begrijpelijkheid in rechtspraak.

Literatuurlijst

- De Poot, C. (2007). Leesbaarheid maakt gebrek aan kennis zichtbaar. Over de begrijpelijkheid van schriftelijke vonnissen. In M. Verkuyl en M. Malsch (Reds.), *De begrijpelijkheid van de rechtspraak* (pp. 49–62). Boom juridische uitgevers.
- Geerlings, M. (2019, juni). *Herschrijven loont. Een empirisch onderzoek naar de begrijpelijkheid van rechterlijke uitspraken* (Scriptie). <https://vu.nl>
- Geerlings, M., & Van Montfoort, A. (2020). What exactly did the judge decide? Clear language and well-arranged structure lead to better comprehensible court judgements. *Archives of Business Research*, 8(1). <https://doi.org/10.14738/abr.81.7752>.
- Hansen, S., Dirksen, R., K uchler, M., Kunz, K., & Neumann, S. (2006). Comprehensible legal texts - utopia or a question of wording? On processing rephrased German court decisions. *Hermen - Journal of Language and Communication Studies*, 36, 15–40. https://ids-pub.bsz-bw.de/frontdoor/deliver/index/docId/3399/file/Hansen_Dirksen_Kuechler_Kunz_Neumann_Comprehensible_legal_texts_2006..pdf
- Lemari e, J., Lorch Jr., R. F., Eyrolle, H., & Virbel, J. (2008). SARA: A text-based and reader based theory of signaling. *Educational Psychologist*, 43(1), 27–48. <https://doi.org/10.1080/00461520701756321>
- Lorch Jr., R. F., & Pugzles Lorch, E. (1996). Effects of headings on text recall and summarization. *Contemporary educational psychology*, 21, 261–278. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0361476X96900223>
- Lorch Jr., R. F., Pugzles Lorch, E., Ritchey, K., McGovern, L., & Coleman, D. (2001). Effects of headings on text summarization. *Contemporary Education Psychology*, 26, 171–191. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1037>
- Malsch, M. (2007). De begrijpelijkheid van de rechtspraak. Een inleiding. In N. Van Manen (Red.), *De begrijpelijkheid van de rechtspraak* (pp. 1–6). Boom juridische uitgevers.
- Naamwoordstijl (algemeen)*. (z.d.). Taaladvies.net. Geraadpleegd op 17 mei 2021, van <https://taaladvies.net/taal/advies/tekst/120#:~:text=Omdat%20nominalisaties%20gewoon%20bij%20de,er%20sprake%20van%20'naamwoordstijl'>.
- Pander Maat, H., & Ditewig, S. (2017). Hoe worden onderwijsteksten vereenvoudigd en helpt dat? *Tijdschrift voor taalbeheersing*, 39(2), 245–263. <https://doi.org/10.5117/TVT2017.2.MAAT>
- Rechtbank Amsterdam. (2020, 10 december). *ECLI:NL:RBAMS:2020:5870*, *Rechtbank Amsterdam*, 13/277445-19. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2020:5870&showbutton=true&keyword=ECLI%3aNL%3aRBAMS%3a2020%3a5870+>

- Rechtbank Amsterdam. (2021, 19 april). *ECLI:NL:RBAMS:2021:1846*, *Rechtbank Amsterdam*, 13/043618-20. rechtspraak.nl.
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2021:1846&showbutton=true&keyword=ECLI%3aNL%3aRBAMS%3a2021%3a1846>
- Ritchey, K., Schuster, J., & Allen, J. (2008). How the relationship between text and headings influences readers' memory. *Contemporary Educational Psychology*, 33, 859–874.
<https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2007.11.001>
- Sanders, J., Sanders, T., & Van den Bergh, H. (2008). Effectieve tekststructuur voor het vmbo. Een corpusanalytisch en experimenteel onderzoek naar tekstbegrip en tekstwaardering van vmbo-leerlingen voor studieteksten. *Pedagogische Studiën*, 85(2), 76–94. <https://psycnet.apa.org/record/2008-05684-002>
- Van der Bruggen, G. (2018). In de beperking toont zich de meester. Negen kenmerken van uitspraken in klare taal. *NTB*, 72, 1–6.
<http://deeplinking.kluwer.nl/?param=00D11658&cpid=WKNL-LTR-Nav2>
- Van der Bruggen, G. (2020). Klare taal in uitspraken. Meer dan stijl alleen. *Nederlands Juristen Blad*, 28, 2024–2036.
https://www.navigator.nl/document/id864b5b847db7470082cb769d16a2afc3?ctx=KNL_CSL_85
- Van der Bruggen, G., Pander Maat, H., & Van Lent, L. (ter perse). Praat Nederlands met me. Waarom strafvonnissen nog steeds lastig te begrijpen zijn voor burgers.
- Van der Pool, E., & Van Wijk, C. (2010). Burgers over de begrijpelijkheid van rechtbankbrieven; een onderzoek naar lezerreacties op een tekstherziening. *Trema, tijdschrift voor de Rechterlijke Macht*, 33(6), 1–7.
https://www.researchgate.net/publication/254786060_Burgers_over_de_begrijpelijkheid_van_rechtbankbrieven_een_onderzoek_naar_lezerreacties_op_een_tekstherziening/citation/download
- Vrieze, G. (2009). Oogcontact. Hoe de rechtspraak verstaanbaar te maken voor een breed publiek. *Trema*, 7, 289–294. https://universiteiten-rechtsorde-nl.proxy.library.uu.nl/Document.aspx?hitnr=0&t=637568484343378836&url=rn%3arots%5e%5efile%3a%2f%2fR%7c%2f03%2f02%2f02%2fTREMA%2f2009%2f07%2f1657521.xml&ref=hitlist_hl&type=contentScreenSearch&bd=results
- Wetboek van Strafrecht. (2016). https://wetten.overheid.nl/BWBR0001854/2016-07-01#BoekTweede_TiteldeelXXII

Bijlage 1: uitspraken zoals gebruikt in experiment

In deze bijlage heb ik de originele uitspraak en de structuur- en stijlmanipulatie toegevoegd. In totaal zijn er dus vier versies in het experiment gebruikt; te weten de originele uitspraak, de structuur manipulatie, de stijlmanipulatie en de structuur- en stijlmanipulatie. Ik heb in deze bijlagen alleen de originele versie en de structuur- en stijlmanipulatie toegevoegd, omdat hieruit alle aanpassingen die ik gedaan heb duidelijk worden, zonder dat de scriptie te lang wordt.

Bijlage 1a: originele uitspraak met begripsvragen (Rechtbank Amsterdam, 2020; Rechtbank Amsterdam, 2021)

Origineel

ECLI:NL:RBAMS:2020:5870

1 Het onderzoek ter terechtzitting

Dit verkort vonnis is op tegenspraak gewezen naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzitting van 22 oktober 2020.

De rechtbank heeft kennisgenomen van de vordering van de officier van justitie, mr. J.S. de Weije, en van wat verdachte en zijn raadvrouw, mr. S.C. Sassen, naar voren hebben gebracht.

2 Tenlastelegging

Aan de verdachte is ten laste gelegd dat hij op 19 november te Amsterdam, tezamen met een ander, twee shirts, een paar handschoenen, een toilettas en een paar slippers dat geheel aan een ander dan aan verdachte en zijn mededader toebehoorde, te weten aan winkelbedrijf North Face (gelegen aan de [adres 2]), heeft weggenomen met het oogmerk om het zich wederrechtelijk toe te eigenen, terwijl verdachte en zijn mededader zich de toegang tot de plaats van het misdrijf hebben verschaft en die weg te nemen goederen onder hun bereik hebben gebracht door middel van braak of verbreking van een ruit van die winkel in te gooien.

1. Wat is de rol van de tenlastelegging?

- a. In de tenlastelegging staan de zaken waarvan zeker is dat ze gebeurd zijn
- b. In de tenlastelegging staat waarvan de verdachte beschuldigd wordt
- c. In de tenlastelegging staat waarvoor de rechtbank de verdachte veroordeeld
- d. In de tenlastelegging een samenvatting van de verklaring van de verdachte

3 Waardering van het bewijs

De rechtbank acht op basis van de aangifte en de bekennende verklaring van verdachte bewezen dat verdachte op 19 november 2019 te Amsterdam, tezamen en in vereniging met een ander uit een winkelpand gelegen aan de [adres 2], twee shirts (merk North Face) en een paar handschoenen (merk North Face) en een toilettas (merk North Face) die toebehoorden aan winkelbedrijf North Face (gelegen aan de [adres 2]), heeft weggenomen met het oogmerk om die zich wederrechtelijk

toe te eigenen, terwijl verdachte en zijn mededader die weg te nemen goederen onder hun bereik hebben gebracht door middel van braak, door een ruit van dat pand te verbreken.

4 Het bewijs

De rechtbank grondt haar beslissing dat verdachte het bewezen geachte heeft begaan op de feiten en omstandigheden die in de bewijsmiddelen zijn vervat. Indien tegen dit verkort vonnis hoger beroep wordt ingesteld, worden de door de rechtbank gebruikte bewijsmiddelen die redengevend zijn voor de bewezenverklaring opgenomen in een aanvulling op het verkort vonnis. Deze aanvulling wordt dan aan het verkort vonnis gehecht.

5 De strafbaarheid van het feit

Het bewezen geachte feit is volgens de wet strafbaar. Het bestaan van een rechtvaardigingsgrond is niet aannemelijk geworden.

2. Waar kan men de bewijsmiddelen vinden?

- a. De bewijsmiddelen staan in de bijlagen van deze tekst
- b. De bewijsmiddelen zijn hiervoor al genoemd
- c. De bewijsmiddelen zijn niet voor iedereen openbaar
- d. De bewijsmiddelen worden aan het vonnis toegevoegd als de verdachte in hoger beroep gaat

3. Wat vindt de rechtbank dat er bewezen kan worden?

- a. De rechtbank vindt dat bewezen kan worden dat de verdachte samen met iemand anders een diefstal in een North Face winkel heeft gepleegd
- b. De rechtbank vindt dat alleen bewezen kan worden dat de verdachte een ruit heeft ingeslagen
- c. De rechtbank vindt dat er niks bewezen kan worden omdat er onvoldoende bewijsmiddelen zijn
- d. Dat staat nog niet in de tekst

6 De strafbaarheid van verdachte

Ten aanzien van het bewezenverklaarde overweegt de rechtbank als volgt.

De rechtbank heeft kennisgenomen van de Pro Justitia rapportages van 18 november 2019 en 2 december 2019, als ook 6 augustus 2020 en 20 augustus 2020, respectievelijk opgesteld door psycholoog M.G.H. van Willigenburg en psychiater C.A.M. van der Meijs.

De deskundigen hebben, kort gezegd, gerapporteerd dat verdachte leed aan een schizofrene stoornis en een matige stoornis in het gebruik van cannabis. In de periode voorafgaand aan een eerder misdrijf heeft verdachte sterk paranoïde gedachtes en complottheorieën uitgesproken. Verdachte was er onder andere van overtuigd dat hij via een ingebouwde microfoon of chip in zijn oog in de gaten wordt gehouden en dat hij wordt vergiftigd en achtervolgd. Heranalyse van de mentale gesteldheid van verdachte wijst echter uit dat deze zich in veel mindere mate laat beheersen door waanideeën.

Ter terechtzitting zijn de psycholoog en psychiater als deskundigen gehoord en zij hebben de inhoud van beide rapportages bevestigd.

De rechtbank volgt de conclusies uit de Pro Justitia rapportages op grond van de onderbouwing ervan. Met name uit tweede rapportages kan worden geconcludeerd dat verdachte zich niet langer op ontoerekeningsvatbaarheid kan beroepen.

4. Waarover gaat de strafbaarheid van de verdachte?

- a. De strafbaarheid van de verdachte gaat over het gebrek aan bewijsmiddelen, waardoor niet bewezen kan worden dat de verdachte het misdrijf daadwerkelijk heeft begaan
- b. De strafbaarheid van de verdachte gaat over de mentale gesteldheid van de verdachte
- c. De strafbaarheid van de verdachte gaat over het feit dat er niets in de wet staat over wat de verdachte heeft begaan
- d. De strafbaarheid van de verdachte gaat over het feit dat de verdachte wél een misdrijf heeft gepleegd, maar hij er om een bepaalde reden niet voor gestraft kan worden.

5. Wat oordeelt de rechtbank uiteindelijk en waarom?

- a. De rechtbank oordeelt dat de verdachte niet strafbaar is, omdat hij lijdt aan mentale stoornissen
- b. De rechtbank oordeelt dat de verdachte niet strafbaar is, ook al lijken zijn mentale stoornissen afgenomen te zijn.
- c. De rechtbank oordeelt dat de verdachte wel strafbaar is, omdat hij lijdt aan mentale stoornissen
- d. De rechtbank oordeelt dat de verdachte wel strafbaar is, omdat zijn mentale stoornissen afgenomen lijken te zijn.

7 Motivering van de straffen en maatregelen

7.1. Standpunt van de officier van justitie

De officier van justitie heeft bij requisitoir gevorderd dat verdachte ter zake van de door hem bewezen geachte feiten zal worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van 90 dagen, met aftrek van voorarrest, waarvan 48 dagen voorwaardelijk, met een proeftijd van 2 (twee) jaren. Daarnaast heeft de officier van justitie gerekwireerd tot afwijzing van de vordering tot tenuitvoerlegging van het voorwaardelijke strafdeel.

7.2. Standpunt van de raadvrouw

De raadvrouw heeft zich aangesloten bij het standpunt van de officier van justitie, met uitzondering van de modaliteit van het voorwaardelijk strafdeel. Voor dat deel acht de raadvrouw, gelet op de positieve ontwikkelingen in de persoonlijke omstandigheden van verdachte, een taakstraf meer passend.

7.3. Oordeel van de rechtbank

De hierna te noemen strafoplegging is in overeenstemming met de ernst van het bewezen geachte, de omstandigheden waaronder dit is begaan en de persoon van verdachte, zoals van een en ander ter terechtzitting is gebleken.

De rechtbank heeft bij de keuze tot het opleggen van een vrijheidsbenemende straf en bij de vaststelling van de duur daarvan in het bijzonder het volgende laten meewegen.

Verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan een bedrijfsinbraak. Hierbij heeft hij samen met een ander een winkelruit gebroken en diverse goederen weggenomen uit de etalage. Verdachte heeft daarmee getoond geen respect te hebben voor andermans eigendom. Dergelijke feiten veroorzaken overlast en hinder voor winkeliers en daarnaast onrust in de maatschappij.

6. Wat eist de officier van justitie?

- a. **90 dagen gevangenisstraf over een periode van twee jaar**
- b. **48 tot 90 dagen gevangenisstraf**
- c. **42 dagen gevangenisstraf, omdat 48 dagen voorwaardelijk zijn**
- d. **Minder dan 42 dagen gevangenisstraf, omdat 48 dagen voorwaardelijk zijn en het voorarrest eraf gehaald wordt.**

7. Wat is de rol van de raadvrouw?

- a. **De raadvrouw ondersteunt de verdachte**
- b. **De raadvrouw is de partij die tegenover de verdachte en eventueel zijn advocaat staat**
- c. **De raadvrouw geeft advies aan de rechtbank**
- d. **De raadvrouw is de neutrale partij tussen de verdachte en degene die hem aanklaagt.**

(vervolg oordeel rechtbank)

Gelet op het bewezen verklaarde feit acht de rechtbank de strafeis van de officier van justitie alleszins redelijk. Anders dan de raadvrouw acht de rechtbank een voorwaardelijke taakstraf niet passend, te meer omdat verdachte door uitstel wegens de corona-uitbraak nog meerdere taakstraffen (deels) open heeft staan. Een stok achter de deur in de vorm van een voorwaardelijke gevangenisstraf acht de rechtbank op zijn plaats.

De rechtbank vindt het van groot belang dat de positieve ontwikkeling die verdachte doormaakt, wordt bestendigd. Om die reden zal de rechtbank aan het voorwaardelijk strafdeel dezelfde voorwaarden verbinden die aan de schorsing van de voorlopige hechtenis werden gekoppeld.

Tenuitvoerlegging voorwaardelijke veroordeling

Bij de stukken bevindt zich de op 9 januari 2020 ter griffie van deze rechtbank ontvangen vordering van de officier van justitie in het arrondissement Amsterdam in de zaak met parketnummer 13/741099-17, betreffende het onherroepelijk geworden vonnis van 6 september 2018 van de politierechter te Amsterdam, waarbij verdachte is veroordeeld tot een taakstraf van 40 uren, met bevel dat van deze straf een gedeelte, groot 20 uren, niet tenuitvoergelegd zal worden, tenzij de rechter later anders mocht gelasten op grond dat veroordeelde zich voor het einde van een op 2 jaren bepaalde proeftijd aan een strafbaar feit heeft schuldig gemaakt.

Tevens bevindt zich bij de stukken een geschrift waaruit blijkt dat de mededeling als bedoeld in artikel 366a van het Wetboek van Strafvordering aan verdachte per post is toegezonden.

8. Is de rechtbank het eens met het oordeel van de raadvrouw, of dat van de officier van justitie, en wat is haar redenering?

- a. De rechtbank gaat mee in het oordeel van de officier van justitie. Er wordt niet gezegd waarom
- b. De rechtbank gaat mee in het oordeel van de officier van justitie. Dit heeft te maken met de corona-uitbraak.
- c. De rechtbank gaat mee in het oordeel van de raadvrouw. Er wordt niet gezegd waarom.
- d. De rechtbank gaat mee in het oordeel van de raadvrouw. Dit heeft te maken met de corona-uitbraak

9. Wat wordt er precies gezegd onder de tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke veroordeling?

- a. De verdachte moet een taakstraf uitvoeren. Dit komt omdat de verdachte binnen de proeftijd van een eerder misdrijf de bedrijfsinbraak heeft gepleegd.
- b. De verdachte moet een taakstraf uitvoeren. Dit komt omdat de verdachte zijn vorige straf nog niet volledig heeft uitgezeten.
- c. De verdachte moet een taakstraf uitvoeren. Dit komt omdat de verdachte blijkbaar eerder een diefstal heeft gepleegd.
- d. De verdachte hoeft niks te doen. Het is gewoonte om in juridische teksten eventuele eerdere misdrijven te benoemen.

(vervolg tenuitvoerlegging voorwaardelijke veroordeling)

Gebleken is dat verdachte zich voor het einde van voornoemde proeftijd aan een strafbaar feit heeft schuldig gemaakt, zoals naar voren komt uit de verdere inhoud van dit vonnis. Gelet op het feit dat verdachte nog meerdere andere taakstraffen moet uitvoeren, die vanwege de corona uitbraak zijn uitgesteld, ziet de rechtbank op dit moment geen meerwaarde in de toewijzing van de vordering. Reden waarom de rechtbank de vordering tot tenuitvoerlegging van dit voorwaardelijk strafdeel afwijst.

9 Toepasselijke wettelijke voorschriften

De op te leggen straf is gegrond op de artikelen 14a, 14b, 14c en 311 van het Wetboek van Strafrecht.

10 Beslissing

De rechtbank komt op grond van het voorgaande tot de volgende beslissing.

Verklaart bewezen dat verdachte het ten laste gelegde heeft begaan zoals hiervoor in rubriek 4 is vermeld.

Het bewezen verklaarde levert op:

diefstal door twee of meer verenigde personen, waarbij de schuldige het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak

Verklaart het bewezene strafbaar.

Verklaart verdachte, [verdachte], daarvoor strafbaar.

Veroordeelt verdachte tot een gevangenisstraf voor de duur van 90 (negentig) dagen.

Beveelt dat de tijd die door veroordeelde voor de tenuitvoerlegging van deze uitspraak in verzekering (en in voorlopige hechtenis) is doorgebracht, bij de tenuitvoerlegging van die straf in mindering gebracht zal worden.

10. Moet de verdachte uiteindelijk zijn voorwaardelijke taakstraf uitvoeren?

- a. Dit staat pas later in de tekst
- b. Ja, omdat de verdachte binnen de proeftijd van een vorig misdrijf de bedrijfsinbraak heeft gepleegd
- c. Nee, omdat de verdachte veroordeeld wordt tot een gevangenisstraf en niet tot een taakstraf
- d. Nee, omdat de verdachte nog andere taakstraffen heeft openstaan.

11. Wat staat er in de beslissing ?

- a. In de beslissing staat wat de rechtbank oordeelt
- b. In de beslissing staat alleen wat er uiteindelijk bewezen wordt
- c. In de beslissing wordt er gediscussieerd over de straf tussen de verschillende partijen
- d. In de beslissing staat een korte samenvatting van het hele proces

Beveelt dat een gedeelte, groot 48 (achtenveertig) dagen, van deze gevangenisstraf niet ten uitvoer gelegd zal worden, tenzij later anders wordt gelast.

Stelt daarbij een proeftijd van 2 (twee) jaren vast.

De tenuitvoerlegging kan worden gelast indien de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd schuldig maakt aan een strafbaar feit.

De tenuitvoerlegging kan ook worden gelast indien de veroordeelde gedurende de proeftijd de hierna vermelde bijzondere voorwaarden niet naleeft.

Stelt als bijzondere voorwaarden:

Veroordeelde meldt zich periodiek bij Reclassering Inforsa op het adres [adres 3].

Veroordeelde laat zich behandelen door FAZ, forensisch ambulante zorg of een soortgelijke zorgverlener, te bepalen door de reclassering.

Veroordeelde werkt mee aan controle van het gebruik van alcohol en drugs om het middelengebruik te beheersen

Wijst af de vordering tot tenuitvoerlegging van de straf, voor zover deze voorwaardelijk is opgelegd bij genoemd vonnis van 6 september 2018.

Heft op het geschorste bevel tot voorlopige hechtenis.

12. Wanneer vindt de tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke straf wél plaats?

- a. de tenuitvoerlegging vindt alleen plaats als de verdachte zich niet aan bepaalde voorwaarden houdt
- b. de tenuitvoerlegging vindt alleen plaats als de verdachte voor het einde van de proeftijd zich schuldig maakt aan een ander strafbaar feit
- c. de tenuitvoerlegging vindt plaats als de verdachte zich niet aan bepaalde voorwaarden houdt én een ander strafbaar feit begaat
- d. de tenuitvoerlegging vindt plaats als de verdachte zich niet aan bepaalde voorwaarden houdt óf een ander strafbaar feit begaat

13. Wie is er aan het woord in dit stuk tekst?

- a. De rechtbank
- b. De officier van justitie
- c. De raadvrouw
- d. In principe de rechtbank, maar die verteld onder andere wat de officier van justitie heeft geëist

Bijlage 1b: opbouw- en stijlmanipulatie

ECLI:NL:RBAMS:2020:5870

De partijen die een rol spelen in dit vonnis, zijn de volgende:

- De rechtbank, die geeft uiteindelijk het oordeel
- De officier van justitie, dit is de partij die de verdachte aanklaagt
- De raadvrouw, zij is degene die de verdachte ondersteunt
- De verdachte, hij is degene die beschuldigd wordt

In dit vonnis licht de rechtbank haar oordeel nader toe. Daarbij zet zij de volgende stappen.

- Eerst vermeldt zij wie er bij de zitting aanwezig waren en waar de verdachte van wordt beschuldigd.
- Daarna volgt een stuk waarin staat waar de officier van justitie de verdachte van beschuldigt; dit wordt de tenlastelegging genoemd.
- Daarna beoordeelt de rechtbank wat er uit de tenlastelegging wel of niet bewezen is, en zo ja, van welk strafbaar feit sprake is.
- Voordat de rechtbank een straf kan opleggen, moet zij beoordelen of het handelen van de verdachte in deze situatie strafbaar is. Zij kijkt daarom of er een 'rechtvaardigingsgrond' is voor dat handelen.
- Soms is het gepleegde feit strafbaar, maar kan de verdachte toch niet worden gestraft. Dat is zo wanneer deze niet verantwoordelijk is voor het strafbare handelen (of niet helemaal verantwoordelijk). Daarom kijkt de rechtbank of er een 'schulduitsluitingsgrond' is.
- Daarna bespreekt de rechtbank de straf die zij gaat opleggen.
- De rechtbank vermeldt de wetsbepalingen die zij heeft toegepast.
- Ten slotte vat de rechtbank haar oordeel samen en legt zij uit wat precies de straffen en maatregelen zijn.

1 Op welk onderzoek is de uitspraak gebaseerd?

Dit verkort vonnis is naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzitting van 22 oktober 2020. De verdachte was aanwezig om zijn weerwoord te doen.

De rechtbank heeft de vordering van de officier van justitie, mr. J.S. de Weije gehoord, en dat wat de verdachte en zijn raadvrouw, mr. S.C. Sassen naar voren hebben gebracht.

2 Waar wordt de verdachte van beschuldigd?

De verdachte wordt beschuldigd van het feit dat hij op 19 november samen met iemand anders twee shirt, een paar handschoenen, een toilettas en een paar slippers heeft gestolen uit de North Face winkel die ligt aan de [adres 2]. Het doel van de daad was het onrechtmatig toe eigenen van spullen die niet van hem zijn. De verdachte en zijn mededader zijn het winkelpand binnengetroten door een ruit van de winkel in te slaan. Er is hier dus sprake van braak.

1. Wat is de rol van de tenlastelegging?

- e. Hierin staan de zaken waarvan zeker is dat ze gebeurd zijn
- f. Hierin staat waarvan de verdachte beschuldigd wordt
- g. Hierin staat waarvoor de rechtbank de verdachte veroordeelt
- h. Hierin staat een samenvatting van de verklaring van de verdachte

3 In hoeverre is er bewijs voor deze beschuldiging?

De rechtbank vindt dat het volgende bewezen kan worden aan de hand van de aangifte en de bekende verklaring van de verdachte: De verdachte heeft op 19 november 2019 in Amsterdam samen met een ander een inbraak gepleegd in een winkelpand aan de [adres 2]. De verdachte heeft de volgende dingen meegenomen: twee shirts, een paar handschoenen, een toilettas, een paar slippers. Deze zaken waren eigendom van het winkelbedrijf North Face. De verdachte heeft deze dingen meegenomen met als doel ze onrechtmatig toe te eigenen. De verdachte en handlanger hebben dit gedaan door een ruit van het pand in te slaan. Omdat de twee mannen via vernieling het pand zijn binnengekomen en dingen hebben meegenomen, is hier sprake van braak.

4 Het bewijs

De rechtbank besluit dat de verdachte de beschreven zaken inderdaad heeft gedaan. De redenering over de schuld van de verdachte staat in de bewijsmiddelen. Deze bewijsmiddelen zijn niet toegevoegd aan dit vonnis, omdat dit een verkort vonnis is. Wanneer de verdachte in hoger beroep wil gaan, zullen de bewijsmiddelen die tot het oordeel van de rechtbank hebben geleid, worden toegevoegd aan dit vonnis.

5 Is het handelen van de verdachte in deze situatie strafbaar?

Waarvan de verdachte beschuldigd wordt, is volgens de wet strafbaar. Er zijn vanuit de daad zelf geen redenen waarom de verdachte niet gestraft moet worden.

2. Waar kan men de bewijsmiddelen vinden?

- e. De bewijsmiddelen staan in de bijlagen van deze tekst
- f. De bewijsmiddelen zijn hiervoor al genoemd
- g. De bewijsmiddelen zijn niet voor iedereen openbaar
- h. De bewijsmiddelen worden aan het vonnis toegevoegd als de verdachte in hoger beroep gaat

3. Wat vindt de rechtbank dat er bewezen kan worden?

- e. De rechtbank vindt dat bewezen kan worden dat de verdachte samen met iemand anders een diefstal in een North Face winkel heeft gepleegd
- f. De rechtbank vindt dat alleen bewezen kan worden dat de verdachte een ruit heeft ingeslagen
- g. De rechtbank vindt dat er niks bewezen kan worden omdat er onvoldoende bewijsmiddelen zijn
- h. Dat staat nog niet in de tekst

6 Kan de verdachte worden gestraft voor wat hij heeft gedaan?

Ten aanzien van wat er bewezen verklaard is, overweegt de rechtbank het volgende.

De rechtbank heeft de Pro Justitia rapportages ingezien van psycholoog M.G.H van Willigenburg en psychiater C.A.M van der Meijs van 18 november 2019 en 2 december 2019, en van 6 augustus 2020 en 20 augustus 2020.

De deskundigen stellen dat de verdachte leed aan een schizofrene stoornis en een matige stoornis in het gebruik van cannabis. Eerder had de verdachte sterk paranoïde gedachten en praatte hij over complottheorieën. De verdachte was er onder andere van overtuigd dat hij via een ingebouwde microfoon of chip in zijn oog in de gaten werd gehouden dat hij werd vergiftigd en achtervolgd. Uit de nieuwe rapporten blijkt dat het beter gaat met de verdachte en dat de waanbeelden nauwelijks nog een rol spelen in zijn leven. Maar uit de nieuwe rapporten blijkt dat de waanbeelden nauwelijks nog een rol spelen in zijn leven.

Tijdens de eerste zitting hebben de psycholoog en de psychiater hun verhaal gedaan en zij hebben beiden de inhoud van beide rapportages bevestigd.

De rechtbank volgt de inhoud van de rapporten. Uit het tweede rapport wordt het dus duidelijk dat de mentale gezondheid van de verdachte verbeterd is, en hij kan dus gewoon gestraft worden voor wat hij heeft gedaan.

4. Waarover gaat de tekst onder ‘kan de verdachte worden gestraft voor wat hij heeft gedaan’?

- e. De strafbaarheid van de verdachte gaat over het gebrek aan bewijsmiddelen, waardoor niet bewezen kan worden dat de verdachte het misdrijf daadwerkelijk heeft begaan**
- f. De strafbaarheid van de verdachte gaat over de mentale gesteldheid van de verdachte**
- g. De strafbaarheid van de verdachte gaat over het feit dat er niets in de wet staat over wat de verdachte heeft begaan**
- h. De strafbaarheid van de verdachte gaat over het feit dat de verdachte wél een misdrijf heeft gepleegd, maar hij er om een bepaalde reden niet voor gestraft kan worden.**

5. Wat oordeelt de rechtbank uiteindelijk en waarom?

- e. De rechtbank oordeelt dat de verdachte niet strafbaar is, omdat hij lijdt aan mentale stoornissen**
- f. De rechtbank oordeelt dat de verdachte niet strafbaar is, ook al lijken zijn mentale stoornissen afgenomen te zijn.**
- g. De rechtbank oordeelt dat de verdachte wel strafbaar is, omdat hij lijdt aan mentale stoornissen**
- h. De rechtbank oordeelt dat de verdachte wel strafbaar is, omdat zijn mentale stoornissen afgenomen lijken te zijn.**

7 Welke straf legt de rechter aan de verdachte op?

7.1 Standpunt van de officier van justitie

De officier eist dat de verdachte zal worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van 90 dagen. Van deze 90 dagen wordt het voorarrest afgetrokken. Ook zijn 48 van de 90 dagen voorwaardelijk, wat inhoudt dat de verdachte deze dagen niet gevangenzit, tenzij hij binnen twee jaar opnieuw een misdrijf begaat (de proeftijd is dus twee jaar). Ook eist de officier van justitie dat een voorwaardelijke straf van een ander misdrijf niet uitgevoerd wordt.

7.2 Standpunt van de raadvrouw

De raadvrouw sluit zich aan bij het standpunt van de officier van justitie, behalve op één punt. Zij vindt dat de straf die de verdachte nog moet uitzitten op basis van een eerdere veroordeling, moet worden omgezet in een taakstraf in plaats van een gevangenisstraf. Zij vindt dit zo omdat de verdachte een aantal positieve ontwikkelingen heeft doorgemaakt in zijn persoonlijke omstandigheden.

7.3 Oordeel van de rechtbank

Wat de rechtbank verder in de tekst als straf noemt, komt overeen met de ernst van het misdrijf, de omstandigheden waaronder de verdachte het misdrijf pleegde, en de persoon van de verdachten. Dit is gebleken tijdens de eerste zitting.

De rechtbank heeft gekozen voor een vrijheidsbenemende straf. Voor het bepalen van de duur van die straf heeft de rechtbank het volgende laten meewegen.

De verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan een bedrijfsinbraak. Hierbij heeft hij samen met iemand anders een winkelruit gebroken en verschillende spullen meegenomen uit de etalage van die winkel. Hieruit blijkt dat de verdachte geen respect heeft voor andermans eigendom. Dit veroorzaakt overlast en hinder voor winkeliers, en onrust in de maatschappij.

6. Wat eist de officier van justitie?

- e. 90 dagen gevangenisstraf over een periode van twee jaar
- f. 48 tot 90 dagen gevangenisstraf
- g. 42 dagen gevangenisstraf, omdat 48 dagen voorwaardelijk zijn
- h. Minder dan 42 dagen gevangenisstraf, omdat 48 dagen voorwaardelijk zijn en het voorarrest eraf gehaald wordt

7. Wat is de rol van de raadvrouw?

- e. De raadvrouw ondersteunt de verdachte
- f. De raadvrouw is de partij die tegenover de verdachte en eventueel zijn advocaat staat
- g. De raadvrouw geeft advies aan de rechtbank
- h. De raadvrouw is de neutrale partij tussen de verdachte en degene die hem aanklaagt

Als men kijkt naar het misdrijf, vindt de rechtbank de eis van de officier redelijk. De raadvrouw eist een voorwaardelijke taakstraf, maar de rechtbank gaat hier niet in mee. Een belangrijke reden hiervoor is dat de verdachte nog taakstraffen heeft openstaan door uitstel van taakstraffen door de corona-uitbraak. Een stok achter de deur in de vorm van een voorwaardelijke gevangenisstraf vindt de rechtbank passender.

Daarnaast vindt de rechtbank het van groot belang dat de positieve ontwikkelingen die de verdachte heeft doorgemaakt, wel worden beloond. Daarom zal de rechtbank aan het voorwaardelijke strafdeel dezelfde voorwaarden verbinden die aan de schorsing van de voorlopige hechtenis werden gekoppeld.

Het uitvoeren van een eerdere voorwaardelijke veroordeling

Bij de stukken die de rechtbank heeft ontvangen zit een vonnis van 6 september 2018 van de politierechter te Amsterdam. De politierechter heeft de verdachte toen veroordeeld tot een taakstraf van 40 uur, waarvan 20 uur voorwaardelijk zijn opgelegd, wat betekent dat 20 uur van de straf niet meteen uitgevoerd zal worden, maar alleen als de veroordeelde binnen twee jaar een ander strafbaar feit begaat.

Bij deze stukken zat ook stuk waaruit blijkt dat deze mededeling naar de verdachte per post is gestuurd. Dat dit moet, blijkt uit artikel 366a van het Wetboek van Strafvordering.

8. Is de rechtbank het eens met het oordeel van de raadvrouw, of dat van de officier van justitie, en wat is haar redenering?

- e. De rechtbank gaat mee in het oordeel van de officier van justitie. Er wordt niet gezegd waarom
- f. De rechtbank gaat mee in het oordeel van de officier van justitie. Dit heeft te maken met de corona-uitbraak.
- g. De rechtbank gaat mee in het oordeel van de raadvrouw. Er wordt niet gezegd waarom.
- h. De rechtbank gaat mee in het oordeel van de raadvrouw. Dit heeft te maken met de corona-uitbraak

9. Wat wordt er precies gezegd onder 'het uitvoeren van een eerdere voorwaardelijke veroordeling'?

- e. De verdachte moet een taakstraf uitvoeren. Dit komt omdat de verdachte binnen de proeftijd van een eerder misdrijf de bedrijfsinbraak heeft gepleegd.
- f. De verdachte moet een taakstraf uitvoeren. Dit komt omdat de verdachte zijn vorige straf nog niet volledig heeft uitgezeten.
- g. De verdachte moet een taakstraf uitvoeren. Dit komt omdat de verdachte blijkbaar eerder een diefstal heeft gepleegd.
- h. De verdachte hoeft niks te doen. Het is gewoonte om in juridische teksten eventuele eerdere misdrijven te benoemen.

Het is nu dus duidelijk dat de verdachte voor het einde van de proeftijd een ander strafbaar feit heeft begaan. Dat blijkt uit de verdere inhoud van dit vonnis. Maar de verdachte moet ook nog andere taakstraffen uitvoeren, die vanwege de corona-uitbraak zijn uitgesteld. Hierdoor vindt de rechtbank het nu onnodig om ook deze uur taakstraf nog toe te voegen aan de straf. Dit is dus de reden waarom de rechtbank de eis tot het uitvoeren van deze voorwaardelijke straf afwijst.

9 Welke wetsartikelen heeft de rechter toegepast?

De straf is gebaseerd op de artikelen 14a, 14b, 14c en 311 van het Wetboek van Strafrecht.

10 Hoe luiden de beslissingen van de rechter in het kort?

De rechtbank komt tot de volgende beslissing op basis van alles wat hiervoor besproken is.

De verdachte heeft het ten laste gelegde gedaan zoals in het vonnis is besproken.

Het volgende feit is bewezen:

Diefstal door twee of meer verenigde personen, waarbij de schuldige het goed te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak

Met andere woorden:

Diefstal door twee of meer personen, waarbij de schuldige het goed verkregen heeft door braak

De rechtbank verklaart wat er bewezen is strafbaar.

De rechtbank verklaart ook de verdachte strafbaar.

De rechtbank veroordeelt dus de verdachte tot een gevangenisstraf voor de duur van 90 dagen.

De rechtbank beveelt dat de tijd die de veroordeelde al opgesloten zat tijdens het onderzoek, van de 90 dagen worden afgetrokken.

10. Moet de verdachte uiteindelijk zijn voorwaardelijke taakstraf uitvoeren?

- e. **Dit staat pas later in de tekst**
- f. **Ja, omdat de verdachte binnen de proeftijd van een vorig misdrijf de bedrijfsinbraak heeft gepleegd**
- g. **Nee, omdat de verdachte veroordeeld wordt tot een gevangenisstraf en niet tot een taakstraf**
- h. **Nee, omdat de verdachte nog andere taakstraffen heeft openstaan.**

11. Wat staat er in de beslissing?

- e. **In de beslissing staat wat de rechtbank oordeelt**
- f. **In de beslissing staat alleen wat er uiteindelijk bewezen wordt**
- g. **In de beslissing wordt er gediscussieerd over de straf tussen de verschillende partijen**
- h. **In de beslissing staat een korte samenvatting van het hele proces**

De rechtbank beveelt ook dat 48 dagen van de 90 van de gevangenisstraf niet meteen worden uitgevoerd, tenzij de verdachte een ander misdrijf begaat.

Hierbij wordt een proeftijd van twee jaar vastgesteld, dus gedurende de twee jaar lang wordt de straf alsnog helemaal uitgevoerd als de verdachte een misdrijf begaat.

De tenuitvoerlegging van het voorwaardelijk deel vindt plaats als de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd schuldig maakt aan een ander strafbaar feit.

De tenuitvoerlegging vindt ook plaats als de verdachte zich niet houdt aan de bijzondere voorwaarden die hieronder worden genoemd.

De rechtbank stelt als bijzondere voorwaarden

- De veroordeelde meldt zich herhaaldelijk bij Reclassering Inforsa op het adres [adres 3].
- De veroordeelde laat zich ook behandelen door FAZ, Forensisch Ambulante Zorg, of een vergelijkbare zorgverlener, dit wordt bepaald door de reclassering.
- De veroordeelde werkt mee aan controle van alcohol- en drugsgebruik om het middelengebruik bij de veroordeelde te kunnen beheersen

De rechtbank wijst de vordering af voor het uitvoeren van de voorwaardelijke straf van een vonnis van september 2018.

Als laatste heft de rechtbank het geschorste bevel tot voorlopige hechtenis op.

12. Wanneer vindt de tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke straf wél plaats?

- e. **de tenuitvoerlegging vindt alleen plaats als de verdachte zich niet aan bepaalde voorwaarden houdt**
- f. **de tenuitvoerlegging vindt alleen plaats als de verdachte voor het einde van de proeftijd zich schuldig maakt aan een ander strafbaar feit**
- g. **de tenuitvoerlegging vindt plaats als de verdachte zich niet aan bepaalde voorwaarden houdt én een ander strafbaar feit begaat**

- h. de tenuitvoerlegging vindt plaats als de verdachte zich niet aan bepaalde voorwaarden houdt óf een ander strafbaar feit begaat**

13. Wie is er aan het woord in dit stuk tekst?

- e. De rechtbank**
- f. De officier van justitie**
- g. De raadvrouw**
- h. In principe de rechtbank, maar die verteld onder andere wat de officier van justitie heeft geëist**

Bijlage 2: Herschrijving en origineel naast elkaar

Origineel

ECLI:NL:RBAMS:2020:5870

1 Het onderzoek ter terechtzitting

Dit verkort vonnis is op tegenspraak geweest naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzitting van 22 oktober 2020.

De rechtbank heeft kennisgenomen van de vordering van de officier van justitie, mr. J.S. de Weije, en van wat de verdachte en zijn raadvrouw, mr. S.C. Sassen, naar voren hebben gebracht.

2 Tenlastelegging

Aan de verdachte is ten laste gelegd dat hij op 19 november te Amsterdam, tezamen met een ander, twee shirts, een paar handschoenen, een toilettas en een paar slippers dat geheel aan een ander dan aan verdachte en zijn mededader toebehoorde, te weten aan winkelbedrijf North Face (gelegen aan de [adres 2]), heeft weggenomen met het oogmerk om het zich wederrechtelijk toe te eigenen, terwijl verdachte en zijn mededader zich de toegang tot de plaats van het misdrijf hebben verschaft en die weg te nemen goederen onder hun bereik hebben gebracht door middel van braak of verbreking van een ruit van die winkel in te gooien.

3 Waardering van het bewijs

De rechtbank acht op basis van de aangifte en de bekende verklaring van verdachte bewezen dat verdachte op 19 november 2019 te Amsterdam, tezamen en in vereniging met een ander uit een winkelpand gelegen aan de [adres 2], twee shirts (merk North Face) en een paar

Herschrijving

ECLI:NL:RBAMS:2020:5870

1 Het onderzoek ter terechtzitting

Dit verkort vonnis is op tegenspraak geweest naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzitting van 22 oktober 2020. De verdachte was aanwezig om zijn weerwoord te doen.

De rechtbank heeft de vordering van de officier van justitie, mr. J.S. de Weije gehoord, en dat wat de verdachte en zijn raadvrouw, mr. S.C. Sassen naar voren hebben gebracht.

2 Waar wordt de verdachte van beschuldigd?

De verdachte wordt beschuldigd van het feit dat hij op 19 november samen met iemand anders twee shirt, een paar handschoenen, een toilettas en een paar slippers heeft gestolen uit de North Face winkel die ligt aan de [adres 2].

Het doel van de daad was het onrechtmatig toe eigenen van spullen die niet van hem zijn.

De verdachte en zijn mededader zijn het winkelpand binnengetroten door een ruit van de winkel in te slaan.

Er is hier dus sprake van braak.

3 In hoeverre is er bewijs voor deze beschuldiging?

De rechtbank vindt dat het volgende bewezen kan worden aan de hand van de aangifte en de bekende verklaring van de verdachte: De verdachte heeft op 19 november 2019 in

handschoenen (merk North Face) en een toilettas (merk North Face) die toebehoorden aan winkelbedrijf North Face (gelegen aan de [adres 2]), heeft weggenomen met het oogmerk om die zich wederrechtelijk toe te eigenen, terwijl verdachte en zijn mededader die weg te nemen goederen onder hun bereik hebben gebracht door middel van braak, door een ruit van dat pand te verbreken.

4 Het bewijs

De rechtbank grondt haar beslissing dat verdachte het bewezen geachte heeft begaan op de feiten en omstandigheden die in de bewijsmiddelen zijn vervat.

Indien tegen dit verkort vonnis hoger beroep wordt ingesteld, worden de door de rechtbank gebruikte bewijsmiddelen die redengevend zijn voor de bewezenverklaring opgenomen in een aanvulling op het verkort vonnis.

Deze aanvulling wordt dan aan het verkort vonnis gehecht.

5 De strafbaarheid van het feit

Het bewezen geachte feit is volgens de wet strafbaar.

Het bestaan van een rechtvaardigingsgrond is niet aannemelijk geworden.

Amsterdam samen met een ander een inbraak gepleegd in een winkelpand aan de [adres 2].

De verdachte heeft de volgende dingen meegenomen: twee shirts, een paar handschoenen, een toilettas, een paar slippers.

Deze zaken waren eigendom van het winkelbedrijf North Face.

De verdachte heeft deze dingen meegenomen met als doel ze onrechtmatig toe te eigenen.

De verdachte en handlanger hebben dit gedaan door een ruit van het pand in te slaan.

Omdat de twee mannen via vernieling het pand zijn binnengekomen en dingen hebben meegenomen, is hier sprake van braak.

4 Het bewijs

De rechtbank besluit dat de verdachte de beschreven zaken inderdaad heeft gedaan.

De redenering over de schuld van de verdachte staat in de bewijsmiddelen.

Deze bewijsmiddelen zijn niet toegevoegd aan dit vonnis, omdat dit een verkort vonnis is.

Wanneer de verdachte in hoger beroep wil gaan, zullen de bewijsmiddelen die tot het oordeel van de rechtbank hebben geleid, worden toegevoegd aan dit vonnis.

5 Is het handelen van de verdachte in deze situatie strafbaar?

Waarvan de verdachte beschuldigd wordt, is volgens de wet strafbaar.

Er zijn vanuit de daad zelf geen redenen waarom de verdachte niet gestraft moet worden.

6 De strafbaarheid van verdachte

Ten aanzien van het bewezenverklarde overweegt de rechtbank als volgt.

De rechtbank heeft kennisgenomen van de Pro Justitia rapportages van 18 november 2019 en 2 december 2019, als ook 6 augustus 2020 en 20 augustus 2020, respectievelijk opgesteld door psycholoog M.G.H. van Willigenburg en psychiater C.A.M. van der Meijs.

De deskundigen hebben, kort gezegd, gerapporteerd dat verdachte leed aan een schizofrene stoornis en een matige stoornis in het gebruik van cannabis. In de periode voorafgaand aan een eerder misdrijf heeft verdachte sterk paranoïde gedachtegangen en complottheorieën uitgesproken. Verdachte was er onder andere van overtuigd dat hij via een ingebouwde microfoon of chip in zijn oog in de gaten wordt gehouden en dat hij wordt vergiftigd en achtervolgd.

Heranalyse van de mentale gesteldheid van verdachte wijst echter uit dat deze zich in veel mindere mate laat beheersen door waanideeën.

Ter terechtzitting zijn de psycholoog en psychiater als deskundigen gehoord en zij hebben de inhoud van beide rapportages bevestigd.

De rechtbank volgt de conclusies uit de Pro Justitia rapportages op grond van de onderbouwing ervan. Met name uit tweede rapportages kan worden geconcludeerd dat verdachte zich niet langer op ontoerekeningsvatbaarheid kan beroepen. Dit zal de rechtbank tot zich nemen wat betreft uiteindelijke oordeel en straftoemeting.

7 Motivering van de straffen en maatregelen

7.1. Standpunt van de officier van justitie

6 Kan de verdachte worden gestraft voor wat hij heeft gedaan?

Ten aanzien van wat er bewezen verklaard is, overweegt de rechtbank het volgende.

De rechtbank heeft de Pro Justitia rapportages ingezien van psycholoog M.G.H van Willigenburg en psychiater C.A.M van der Meijs van 18 november 2019 en 2 december 2019, en van 6 augustus 2020 en 20 augustus 2020.

De deskundigen stellen dat de verdachte leed aan een schizofrene stoornis en een matige stoornis in het gebruik van cannabis. Eerder had de verdachte sterk paranoïde gedachtes en praatte hij over complottheorieën. De verdachte was er onder andere van overtuigd dat hij via een ingebouwde microfoon of chip in zijn oog in de gaten werd gehouden dat hij werd vergiftigd en achtervolgd. Uit de nieuwe rapporten blijkt dat het beter gaat met de verdachte end at de waanbeelden nauwelijks nog een rol spelen in zijn leven.

Uit de nieuwe rapporten blijkt dat het beter gaat met de verdachte en dat de waanbeelden nauwelijks nog een rol spelen in zijn leven.

Tijdens de eerste zitting hebben de psycholoog en de psychiater hun verhaal gedaan en zij hebben beiden de inhoud van beide rapportages bevestigd.

De rechtbank besluit uiteindelijk aan de hand van de Pro Justitia rapportages dat het met de mentale gezondheid van de verdachte zoveel beter gaat, dat dit geen rol meer speelt in het oordeel van de rechtbank en de uiteindelijke straf.

7 Welke straf legt de rechter aan de verdachte op?

7.1 Standpunt van de officier van justitie

De officier van justitie heeft bij requisitoir gevorderd dat verdachte ter zake van de door hem bewezen geachte feiten zal worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van 90 dagen, met aftrek van voorarrest, waarvan 48 dagen voorwaardelijk, met een proeftijd van 2 (twee) jaren.

Daarnaast heeft de officier van justitie gerekwireerd tot afwijzing van de vordering tot tenuitvoerlegging van het voorwaardelijke strafdeel.

7.2. Standpunt van de raadsvrouw

De raadsvrouw heeft zich aangesloten bij het standpunt van de officier van justitie, met uitzondering van de modaliteit van het voorwaardelijk strafdeel.

Voor dat deel acht de raadsvrouw, gelet op de positieve ontwikkelingen in de persoonlijke omstandigheden van de verdachte, een taakstraf meer passend.

7.3. Oordeel van de rechtbank

De hierna te noemen strafoplegging is in overeenstemming met de ernst van het bewezen geachte, de omstandigheden waaronder dit is begaan en de persoon van verdachte, zoals van een en ander ter terechtzitting is gebleken.

De rechtbank heeft bij de keuze tot het opleggen van een vrijheidsbenemende straf en bij de vaststelling van de duur daarvan in het bijzonder het volgende laten meewegen.

Verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan een bedrijfsinbraak.

De officier eist dat de verdachte zal worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van 90 dagen.

Van deze 90 dagen wordt het voorarrest afgetrokken.

Ook zijn 48 van de 90 dagen voorwaardelijk, wat inhoudt dat de verdachte deze dagen niet gevangenzit, tenzij hij binnen twee jaar opnieuw een misdrijf begaat (de proeftijd is dus twee jaar).

Ook eist de officier van justitie dat een voorwaardelijke straf van een ander misdrijf niet wordt uitgevoerd.

7.2 Standpunt van de raadsvrouw

De raadsvrouw sluit zich aan bij het standpunt van de officier van justitie, behalve op één punt.

Zij vindt dat de straf die de verdachte nog moet uitzitten op basis van een eerdere veroordeling, moet worden omgezet in een taakstraf in plaats van een gevangenisstraf.

Zij vindt dit zo omdat de verdachte een aantal positieve ontwikkelingen heeft doorgemaakt in zijn persoonlijke omstandigheden.

7.3 Oordeel van de rechtbank

Wat de rechtbank verder in de tekst als straf noemt, komt overeen met de ernst van het misdrijf, de omstandigheden waaronder de verdachte het misdrijf pleegde, en de persoon van de verdachten.

Dit is gebleken tijdens de eerste zitting.

De rechtbank heeft gekozen voor een vrijheidsbenemende straf.

Voor het bepalen van de duur van die straf heeft de rechtbank het volgende laten meewegen.

Hierbij heeft hij samen met een ander een winkelruit gebroken en diverse goederen weggenomen uit de etalage.

Verdachte heeft daarmee getoond geen respect te hebben voor andermans eigendom.

Dergelijke feiten veroorzaken overlast en hinder voor winkeliers en daarnaast onrust in de maatschappij.

Gelet op het bewezen verklaarde feit acht de rechtbank de strafeis van de officier van justitie alleszins redelijk.

Anders dan de raadvrouw acht de rechtbank een voorwaardelijke taakstraf niet passend, te meer omdat verdachte door uitstel wegens de corona-uitbraak nog meerdere taakstraffen (deels) open heeft staan.

Een stok achter de deur in de vorm van een voorwaardelijke gevangenisstraf acht de rechtbank op zijn plaats.

De rechtbank vindt het van groot belang dat de positieve ontwikkeling die verdachte doormaakt, wordt bestendig.

Om die reden zal de rechtbank aan het voorwaardelijke strafdeel dezelfde voorwaarden verbinden die aan de schorsing van de voorlopige hechtenis werden gekoppeld.

Tenuitvoerlegging voorwaardelijke veroordeling

Bij de stukken bevindt zich de op 9 januari 2020 ter griffie van deze rechtbank ontvangen vordering van de officier van justitie in het arrondissement Amsterdam in de zaak met parketnummer 13/741099-17, betreffende het onherroepelijk geworden vonnis van 6

De verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan een bedrijfsinbraak.

Hierbij heeft hij samen met iemand anders een winkelruit gebroken en verschillende spullen meegenomen uit de etalage van die winkel.

Hieruit blijkt dat de verdachte geen respect heeft voor andermans eigendom.

Dit veroorzaakt overlast en hinder voor winkeliers, en onrust in de maatschappij.

Als men kijkt naar het misdrijf, vindt de rechtbank de eis van de officier redelijk.

De raadvrouw eist een voorwaardelijke taakstraf, maar de rechtbank gaat hier niet in mee.

Een belangrijke reden hiervoor is dat de verdachte nog taakstraffen heeft openstaan door uitstel van taakstraffen door de corona-uitbraak.

Een stok achter de deur in de vorm van een voorwaardelijke gevangenisstraf vindt de rechtbank passender.

Daarnaast vindt de rechtbank het van groot belang dat de positieve ontwikkelingen die de verdachte heeft doorgemaakt, wel worden beloond.

Daarom zal de rechtbank aan het voorwaardelijke strafdeel dezelfde voorwaarden verbinden die aan de schorsing van de voorlopige hechtenis werden gekoppeld.

Het uitvoeren van een eerdere voorwaardelijke veroordeling

Bij de stukken die de rechtbank heeft ontvangen zit een vonnis van 6 september 2018 van de politierechter te Amsterdam.

september 2018 van de politierechter te Amsterdam, waarbij verdachte is veroordeeld tot een taakstraf van 40 uren, met bevel dat van deze straf een gedeelte, groot 20 uren, niet tenuitvoergelegd zal worden, tenzij de rechter later anders mocht gelasten op grond dat veroordeelde zich voor het einde van een op 2 jaren bepaalde proeftijd aan een strafbaar feit heeft schuldig gemaakt.

Tevens bevindt zich bij de stukken een geschrift waaruit blijkt dat de mededeling als bedoeld in artikel 366a van het Wetboek van Strafvordering aan verdachte per post is toegezonden.

Gebleken is dat verdachte zich voor het einde van voornoemde proeftijd aan een strafbaar feit heeft schuldig gemaakt, zoals naar voren komt uit de verdere inhoud van dit vonnis.

Gelet op het feit dat verdachte nog meerdere andere taakstraffen moet uitvoeren, die vanwege de corona uitbraak zijn uitgesteld, ziet de rechtbank op dit moment geen meerwaarde in de toewijzing van de vordering.

Reden waarom de rechtbank de vordering tot tenuitvoerlegging van dit voorwaardelijk strafdeel afwijst.

9 Toepasselijke wettelijke voorschriften

De op te leggen straf is gegrond op de artikelen 14a, 14b, 14c en 311 van het Wetboek van Strafrecht.

10 Beslissing

De rechtbank komt op grond van het voorgaande tot de volgende beslissing.

Verklaart bewezen dat de verdachte het ten laste gelegde heeft begaan zoals hiervoor in rubriek 4 is vermeld.

De politierechter heeft de verdachte toen veroordeeld tot een taakstraf van 40 uur, waarvan 20 uur voorwaardelijk zijn opgelegd, wat betekent dat 20 uur van de straf niet meteen uitgevoerd zal worden, maar alleen als de veroordeelde binnen twee jaar een ander strafbaar feit begaat.

Bij deze stukken zat ook stuk waaruit blijkt dat deze mededeling naar de verdachte per post is gestuurd.

Dat dit moet, blijkt uit artikel 366a van het Wetboek van Strafvordering.

Het is nu dus duidelijk dat de verdachte voor het einde van de proeftijd een ander strafbaar feit heeft begaan.

Dat blijkt uit de verdere inhoud van dit vonnis.

Maar de verdachte moet ook nog andere taakstraffen uitvoeren, die vanwege de corona-uitbraak zijn uitgesteld.

Hierdoor vindt de rechtbank het nu onnodig om ook deze uur taakstraf nog toe te voegen aan de straf.

Dit is dus de reden waarom de rechtbank de eis tot het uitvoeren van deze voorwaardelijke straf afwijst.

9 Welke wetsartikelen heeft de rechter toegepast?

De straf is gebaseerd op de artikelen 14a, 14b, 14c en 311 van het Wetboek van Strafrecht.

10 Hoe luiden de beslissingen van de rechter in het kort?

De rechtbank komt tot de volgende beslissing op basis van alles wat hiervoor besproken is.

De verdachte heeft het ten laste gelegde gedaan zoals in het vonnis is besproken.

Verklaart niet bewezen hetgeen aan verdacht meer of ander is ten laste gelegd dan hiervoor is bewezen verklaart en spreekt verdachte daarvan vrij.

Het bewezen verklaarde levert op:

Diefstal door twee of meer verenigde personen, waarbij de schuldige het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak

Verklaart het bewezene strafbaar

Verklaart verdachte, [verdachte], daarvoor strafbaar.

Veroordeelt verdachte tot een gevangenisstraf voor de duur van 90 (negentig) dagen.

Beveelt dat de tijd die door veroordeelde voor de tenuitvoerlegging van deze uitspraak in verzekering (en in voorlopige hechtenis) is doorgebracht, bij de tenuitvoerlegging van die straf in mindering gebracht zal worden.

Beveelt dat een gedeelte, groot 48 (achtenveertig) dagen, van deze gevangenisstraf niet ten uitvoer gelegd zal worden, tenzij later anders wordt gelast.

Stelt daarbij een proeftijd van 2 (twee) jaren vast.

De tenuitvoerlegging kan worden gelast indien de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd schuldig maakt aan een strafbaar feit.

De rechtbank verklaart dat wat er extra aan de verdachte is ten laste gelegd, niet bewezen is, hiervoor spreekt de rechtbank de verdachte vrij.

Wat er bewezen is, levert op:

Diefstal door twee of meer verenigde personen, waarbij de schuldige het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak.

Met andere woorden:

Diefstal door twee of meer personen, waarbij de schuldige het goed verkregen heeft door braak.

De rechtbank verklaart wat er bewezen is strafbaar.

De rechtbank verklaart ook de verdachte strafbaar.

De rechtbank veroordeelt dus de verdachte tot een gevangenisstraf voor de duur van 90 dagen.

De rechtbank beveelt dat de tijd die de veroordeelde al opgesloten zat tijdens het onderzoek, van de 90 dagen worden afgetrokken.

De rechtbank beveelt ook dat 48 dagen van de 90 van de gevangenisstraf niet meteen worden uitgevoerd, tenzij de verdachte een ander misdrijf begaat.

Hierbij wordt een proeftijd van twee jaar vastgesteld, dus gedurende de twee jaar lang wordt de straf alsnog helemaal uitgevoerd als de verdachte een misdrijf begaat.

De tenuitvoerlegging van het voorwaardelijk deel vindt plaats als de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd schuldig maakt aan een ander strafbaar feit.

De tenuitvoerlegging kan ook worden gelast indien de veroordeelde gedurende de proeftijd de hierna vermelde bijzondere voorwaarden niet naleeft.

Stelt als bijzondere voorwaarden:

Veroordeelde meldt zich periodiek bij Reclassering Inforsa op het adres [adres 3].

Veroordeelde laat zich behandelen door FAZ, forensisch ambulante zorg of een soortgelijke zorgverlener, te bepalen door de reclassering.

Veroordeelde werkt mee aan controle van het gebruik van alcohol en drugs om het middelengebruik te beheersen.

Wijst af de vordering tot tenuitvoerlegging van de straf, voor zover deze voorwaardelijk is opgelegd bij genoemd vonnis van 6 september 2018.

Heft op het geschorste bevel tot voorlopige hechtenis.

De tenuitvoerlegging vindt ook plaats als de verdachte zich niet houdt aan de bijzondere voorwaarden die hieronder worden genoemd.

De rechtbank stelt als bijzondere voorwaarden:

- De veroordeelde meldt zich herhaaldelijk bij Reclassering Inforsa op het adres [adres 3].
- De veroordeelde laat zich ook behandelen door FAZ, Forensisch Ambulante Zorg, of een vergelijkbare zorgverlener, dit wordt bepaald door de reclassering.
- De veroordeelde werkt mee aan controle van alcohol- en drugsgebruik om het middelengebruik bij de veroordeelde te kunnen beheersen.

De rechtbank wijst de vordering af voor het uitvoeren van de voorwaardelijke straf van een vonnis van september 2018.

Als laatste heft de rechtbank het geschorste bevel tot voorlopige hechtenis op.

Bijlage 3: tabel met vragen en informatiebehoefes

Tabel 1

Begripsvragen gelinkt aan Informatiebehoefes van Leken

Vraag	Onderdeel uit Van der Bruggen, Pander Maat en Van Lent (in voorbereiding)
Wat is de rol van de tenlastelegging?	Informatie over de juridische spelregels / zo eenvoudig mogelijke taal en informatie over de betekenis van specifieke vaktermen / informatie over de feitelijke situatie waarover de zaak gaat
Waar kan men de bewijsmiddelen vinden?	Zo eenvoudig mogelijke taal en informatie over de betekenis van specifieke vaktermen
Wat vindt de rechtbank dat er bewezen kan worden?	Duidelijk oordeel
Waarover gaat de strafbaarheid van de verdachte?	Informatie over de juridische spelregels
Wat oordeelt de rechtbank uiteindelijk en waarom?	Duidelijk oordeel / samenvatting van wat de rechter heeft geoordeeld en waarom
Wat eist de officier van justitie?	Duidelijk oordeel
Wat is de rol van de raadvrouw?	Informatie over de juridische spelregels
Is de rechtbank het eens met het oordeel van de raadvrouw of dat van de officier van justitie, en wat is haar redenering?	Informatie over hoe argumenten van de partijen zijn meegewogen / Informatie over hoe de argumenten van de partijen zijn meegewogen
Wat wordt er precies gezegd onder de tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke veroordeling?	Informatie over de juridische spelregels / zo eenvoudig mogelijke taal en informatie over de betekenis van specifieke vaktermen
Moet de verdachte uiteindelijk zijn voorwaardelijke taakstraf uitvoeren?	Duidelijk oordeel / Samenvatting van wat de rechter heeft geoordeeld en waarom
Wat staat er in de beslissing?	Een begrijpelijke en logische motivering van het oordeel
Wanneer vindt de tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke straf wél plaats?	Duidelijk oordeel / informatie over de juridische spelregels
Wie is er aan het woord in dit stuk tekst?	Informatie over de opbouw van de tekst

Bijlage 4 Demografische gegevens

Tabel 1

Verdeling Mannen en Vrouwen

	Frequentie	Percentage
Man	23	34,3
Vrouw	43	64,2
Onbekend	1	1,5
Totaal	67	100

Tabel 2

Verdeling Opleidingsniveau van de Participanten

	Frequentie	Percentage
VWO of HAVO	14	20,9
MBO	3	4,5
HBO	10	14,9
WO Bachelor	14	20,9
WO Master	25	37,3
Anders	1	1,5
Totaal	67	100

Tabel 3

Verdeling Juridische Voorkennis van de Participanten

	Frequentie	Percentage
Weinig tot geen	38	56,7
Een beetje	20	29,9
Redelijk veel	6	9,0
Veel	3	4,5
Totaal	67	100